

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 08.08.2017 № 16-4

З В І Т

**про результати аудиту ефективності використання субвенції з
державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування
заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке
проживає на території зони спостереження**

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
ВСТУП	5
I. СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОПОЗИЦІЙ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНЬОГО АУДИТУ	6
II. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПИТАНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НАДАННЯМ ТА ВИКОРИСТАННЯМ СУБВЕНЦІЇ	8
III. СТАН ПЛАНУВАННЯ СУБВЕНЦІЇ НА 2015, 2016 І 2017 РОКИ ТА ФОРМУВАННЯ ЇЇ ДЖЕРЕЛА, ПОВНОТА, СВОЄЧАСНІСТЬ ФІНАНСУВАННЯ ЗАПЛАНОВАНИХ ЗАХОДІВ І РОБІТ НА ОБ'ЄКТАХ ТА ЇХ ВИКОНАННЯ ЗА РАХУНОК КОШТІВ СУБВЕНЦІЇ	14
<i>3.1. Аналіз планування субвенції за напрямками її фінансування та формування джерела субвенції</i>	14
<i>3.2. Повнота, своєчасність фінансування об'єктів і заходів за рахунок коштів субвенції та їх використання</i>	21
<i>3.3. Результати виконання запланованих заходів і робіт на об'єктах за рахунок субвенції</i>	23
IV. ЗАКОННІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СУБВЕНЦІЇ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АУДИТУ, ПРОВЕДЕНОГО В ОКРЕМИХ РЕГІОНАХ)	28
V. АНАЛІЗ ЗВЕРНЕНЬ МІСЦЕВИХ І ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ, ДЕПУТАТІВ РІЗНИХ РІВНІВ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ДЖЕРЕЛА ТА ПОВНОТИ НАДАННЯ КОШТІВ СУБВЕНЦІЇ	36
ВИСНОВКИ	38
ПРОПОЗИЦІЇ	43
Додаток	45

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення аудиту: стаття 98 Конституції України, статті 4, 7, 15 Закону України "Про Рахункову палату", План роботи Рахункової палати на II півріччя 2017 року, звернення народного депутата України Дерев'янка Ю. Б. від 20.01.2017 № 291-47.

Предмет аудиту: кошти субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, за КПКВК 2761350 (далі – субвенція); нормативно-правові і розпорядчі акти та інші документи, які регламентують питання формування джерела, надання та використання, механізм управління та контролю за витрачанням субвенції; статистична, фінансова, управлінська, бюджетна звітність та інформація про стан її надання та використання, розрахунки щодо визначення потреби у коштах субвенції.

Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ та надання оцінки щодо правильності визначення та розподілу, своєчасності і повноти перерахування коштів субвенції, законності та ефективності їх використання у 2015–2016 роках та I півріччі 2017 року на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження; аналіз формування джерела коштів субвенції, законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень учасниками бюджетного процесу, стану внутрішнього контролю об'єктів аудиту. Оцінка стану нормативно-правового забезпечення цього питання та реагування на пропозиції Рахункової палати за результатами попереднього аудиту.

Об'єкти аудиту: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України; відділ культури Енергодарської міської ради, управління освіти Енергодарської міської ради, управління економіки Енергодарської міської ради (Запорізька область); департамент житлово-комунального господарства та будівництва Дніпропетровської облдержадміністрації, управління житлово-комунального господарства Нікопольської міської ради, відділ охорони здоров'я Нікопольської міської ради (Дніпропетровська область); Славутський обласний спеціалізований ліцей-інтернат поглибленої підготовки учнів у галузі науки, виконавчий комітет Нетішинської міської ради, управління освіти виконавчого комітету Нетішинської міської ради (Хмельницька область); департамент інфраструктури та туризму Волинської облдержадміністрації, управління капітального будівництва Волинської облдержадміністрації, Маневицька райдержадміністрація, відділ освіти Маневицької райдержадміністрації, Костюхнівська сільська рада Маневицького району, Цмінівська сільська рада Маневицького району (Волинська область); департамент з питань будівництва та архітектури Рівненської облдержадміністрації, Володимирецька райдержадміністрація, управління освіти, молоді та спорту Володимирецької райдержадміністрації, відділ культури та туризму Володимирецької райдержадміністрації, Вараська міська рада, Острозька міська рада, відділ освіти Острозької райдержадміністрації, відділ культури і туризму Острозької райдержадміністрації (Рівненська область).

Критерії, які використовуються під час аудиту:

Щодо оцінки використання коштів субвенції: продуктивності – повнота та своєчасність виконання запланованих робіт (заходів) за рахунок субвенції у встановлені терміни; результативності – досягнення за рахунок використання наданих коштів субвенції запланованого рівня введення в експлуатацію об'єктів спеціальної соціальної інфраструктури, а також забезпечення населення засобами індивідуального захисту органів дихання та препаратами стабільного йоду; економності – досягнення об'єктами аудиту запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу субвенції або досягнення максимального результату при їх використанні; законності – дотримання законодавчих і нормативно-правових актів при прийнятті управлінських рішень уповноваженими органами.

Щодо оцінки ефективності управління коштами субвенції: обґрунтованість визначення обсягу субвенції за рахунок джерела її формування, розподілу субвенції між територіями та напрямками її фінансування, своєчасність відкриття асигнувань, повнота перерахування та використання її коштів.

Щодо оцінки стану внутрішнього контролю об'єкта аудиту: спроможність підрозділу внутрішнього аудиту об'єкта попереджувати неефективне і незаконне використання коштів субвенції та фактична результативність його діяльності у 2015–2016 роках і I півріччі 2017 року.

Методи проведення аудиту: аналіз нормативно-правових, розпорядчих актів та інших документів, що регулюють формування, надання та використання субвенції; дослідження результатів і методів роботи об'єктів аудиту; аналіз бюджетної, статистичної та іншої звітності; аналіз інформації центральних і місцевих органів влади, одержаної на запити з питань аудиту.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту: часові – 2015, 2016 та 2017 рік (у частині планування субвенції); географічні – Волинська, Дніпропетровська, Запорізька, Рівненська, Хмельницька області.

ВСТУП

На території України розташовані чотири діючі атомні електростанції (Хмельницька, Рівненська, Південно-Українська, Запорізька АЕС), за кількістю реакторів та сумарною потужністю яких країна займає десяте місце у світі та п'яте в Європі. Частка АЕС становить близько 48 відс. загального обсягу виробництва електроенергії в Україні.

Згідно із вимогами законодавства необхідно створити і підтримувати безпечні умови експлуатації АЕС та проживання громадян у відповідних зонах спостереження АЕС (далі – ЗС АЕС), до яких належить територія і населені пункти, розташовані в радіусі 30 км від АЕС. Станом на 01.01.2015 чисельність населення у ЗС АЕС становила за даними Мінрегіону – **813,7 тис. осіб**, на 01.01.2017 – **804,6 тис. осіб**.

Одним із основних принципів державної політики у сфері використання ядерної енергії та радіаційного захисту є створення правового і фінансового механізму щодо соціально-економічної компенсації ризику для населення, яке проживає в ЗС АЕС. Законодавчо встановлений механізм такої компенсації передбачає, що кошти від «збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження» (далі – **збір**), спрямовуються у вигляді субвенції до місцевих бюджетів, на територію яких поширюються відповідні зони спостереження та розподіляються між цими бюджетами.¹

Протягом 2011–2014 років субвенція затверджувалася законами про державний бюджет у спеціальному фонді, її **обсяги щорічно збільшувалися згідно з законодавством відповідно до збільшення обсягу сплаченого цільового збору** (у 2011 році – **136,5** млн грн, у 2014 році – **183,7** млн гривень).

Результати попереднього аудиту використання субвенції, проведеного у 2014 році, засвідчили наявність ряду проблемних питань, пов'язаних із станом спеціальної соціальної інфраструктури ЗС АЕС, що обумовлено недостатністю коштів субвенції (зокрема на захисні споруди), її розподілом за об'єктами та заходами наприкінці року і створенням ризиків щодо повноти використання обмеженого фінансового ресурсу.²

Водночас у 2015 році обсяги субвенції, передбачені Мінфіном, затверджено законом про державний бюджет у загальному фонді на суму 108,7 млн грн, або 34 відс. обсягу надходження збору (317,5 млн грн), у 2016 році – 115,9 млн грн, або 33 відс. (352,7 млн гривень). На 2017 рік доходи держбюджету зі збору передбачено на суму 423,1 млн грн, а видатки субвенції

¹ Статті 5 і 12² Закону України від 08.02.1995 № 39/95-ВР "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку" (із змінами).

² За результатами проведеного Рахунковою палатою у 2017 році аудиту ефективності виконання повноважень органами державної влади в частині контролю за повнотою та своєчасністю надходжень збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження (Звіт затверджено рішенням Рахункової палати від 28.03.2017 № 8-7), зроблено висновок, що мета запровадження збору щодо створення та підтримання у справному стані спеціальної соціальної інфраструктури, забезпечення засобами індивідуального захисту населення не досягнута.

загального фонду затверджені у сумі 137,5 млн грн, або 32,5 відс. збору.

Однією з причин зменшення обсягу субвенції на 731,2 млн грн є внесення змін до Бюджетного кодексу, згідно з яким цільові кошти збору зараховуються до загального фонду державного бюджету.

В той же час, на територіях зон спостереження, у зв'язку з недостатнім фінансуванням, накопичується низка проблем щодо створення і підтримання у належному якісному стані об'єктів спеціальної соціальної інфраструктури для забезпечення життєдіяльності населення.

Це обумовлює наявність низки відповідних звернень з боку місцевих і центральних органів влади, народних депутатів України до Президента України, Кабінету Міністрів України, а також до Рахункової палати.

Враховуючи зазначене та беручи до уваги соціальну значущість, суспільний резонанс питання забезпечення своєчасного, повного фінансування і виконання відповідних заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території ЗС АЕС, тема аудиту є актуальною.

I. СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОПОЗИЦІЙ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНЬОГО АУДИТУ

Попередній аудит ефективності використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, проведений у 2014 році (Звіт затверджено постановою Колегії Рахункової палати від 12.08.2014 № 16-1).

Про результати аудиту поінформовано Верховну Раду України, Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України, Державну службу України з надзвичайних ситуацій, Дніпропетровську, Волинську, Рівненську та Хмельницьку обласні державні адміністрації. Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України надіслано Висновок Колегії Рахункової палати від 12.08.2014 № 56/16-1 для вжиття заходів щодо усунення недоліків при управлінні коштами субвенції.

На реалізацію пропозицій Рахункової палати та доручення Кабінету Міністрів України³ зазначеними центральними органами виконавчої влади та обласними держадміністраціями розглянуто результати проведеного аудиту та поінформовано Рахункову палату про вжиті заходи реагування.

Міністерство фінансів України⁴ на пропозицію Рахункової палати (стосовно врахування інформації про результати аудиту при проведенні органами Казначейства платежів і недопущення кредиторської заборгованості за відповідні роботи за наявності залишків субвенції на рахунках місцевих бюджетів) поінформувало, що висновки та пропозиції за результатами аудиту враховано під час прийняття постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 284 «Про внесення змін до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-

³ Доручення від 11.09.2014 № 33771/1/1-14.

⁴ Лист від 18.09.2014 № 31-05120-15-13/24094.

економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження».

Довідково. Мінфін зазначив, що у вказаному Порядку передбачено норми щодо першочергового спрямування фінансування, зокрема на погашення кредиторської заборгованості, яка виникла у попередніх бюджетних періодах за виконані роботи, за рахунок залишків коштів субвенції, що утворилася на початок бюджетного періоду.

Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України на реалізацію пропозицій Рахункової палати стосовно необхідності фінансування відповідно до потреби заходів із створення та підтримання у справному стані захисних споруд, забезпечення засобами захисту органів дихання та препаратами стабільного йоду розроблено проект і постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 284 внесено відповідні зміни до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2012 № 91 (із змінами). Зокрема, пунктом 3 зазначеного Порядку передбачено спрямування субвенції, **насамперед на:** 1) будівництво та ремонт захисних споруд, 2) закупівлю засобів індивідуального захисту органів дихання та препаратів стабільного йоду, 3) інші напрями.

Державна служба України з надзвичайних ситуацій (лист від 16.09.2014 № 03-12828/163, далі – ДСНС) на реалізацію пропозиції Рахункової палати (щодо проведення додаткового комплексного обстеження і аналізу стану фактичної потреби та рівня забезпечення населення засобами колективного та індивідуального захисту) поінформувала, що з метою здійснення комплексного обстеження захисних споруд ДСНС України спільно з місцевими органами виконавчої влади проводиться технічна інвентаризація захисних споруд цивільного захисту в зонах спостереження АЕС.

Волинська (лист від 25.09.2014 № 5043/34/2-14), **Дніпропетровська** (лист від 18.09.2014 № 34-4594/0/2-14), **Рівненська** (лист від 02.10.2014 № 5346/0/01-14/14), **Хмельницька** (лист від 02.10.2014 № 62/38-14-4625/2014) **обласні державні адміністрації** поінформували Рахункову палату про результати розгляду та вжиття заходів щодо усунення виявлених недоліків, встановлених за результатами аудиту.

Довідково. Зокрема, Волинська облдержадміністрація повідомила, що результати аудиту розглянуто за участю голів відповідних райдержадміністрацій, керівників фінансових органів, структурних підрозділів облдержадміністрації. За результатами аудиту населення Маневицького району забезпечено на 100 відс. препаратами стабільного йоду, а також погашена кредиторська заборгованість по субвенції на 1,6 млн гривень. Приватним підприємством ПМК-19 (яким під час реконструкції ЗОШ I–II ст. не були виконані відповідні роботи) виконано роботи на 9,6 тис. грн і повернено до держбюджету 2,3 тис. гривень.

На реалізацію пропозиції Рахункової палати (щодо затвердження Порядку створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту та ведення його обліку, відповідно до ст. 32 Кодексу цивільного захисту України) постановою Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 № 138 «Деякі питання використання захисних споруд цивільного захисту» затверджено цей Порядок.

Водночас Міністерством охорони здоров'я України не реалізовано пропозиції Рахункової палати і вимогу ст. 8 Закону України "Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання" щодо затвердження Регламенту проведення йодної профілактики населення у разі загрози радіаційно-ядерних аварій на атомних електростанціях або їх виникнення.

Довідково. ДСНС неодноразово зверталася до МОЗ України з питанням затвердження зазначеного Регламенту. За його відсутності наразі використовується Інструкція з прийому препаратів стабільного йоду, затверджена наказом МОЗ УРСР від 05.12.1989 № 240, яка донині є чинною.

Державною службою України з надзвичайних ситуацій не реалізовано пропозиції Рахункової палати щодо інформування Мінрегіону за результатами проведення ДСНС додаткового комплексного обстеження і аналізу стану фактичної потреби та рівня забезпечення населення у зонах спостереження АЕС засобами колективного та індивідуального захисту, для прийняття рішення щодо визначення необхідних обсягів їх фінансування.

Таким чином, Кабінетом Міністрів України, Мінрегіоном, Мінфіном, відповідними місцевими органами виконавчої влади у ЗС АЕС загалом реалізовано пропозиції Колегії Рахункової палати за результатами попереднього аудиту. Водночас МОЗ та ДСНС окремі зазначені пропозиції Рахункової палати не були належним чином реалізовані, що не сприяло ефективності управління коштами субвенції у 2015 та 2016 роках.

II. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПИТАНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НАДАННЯМ ТА ВИКОРИСТАННЯМ СУБВЕНЦІЇ

- Статтею 5 Закону України від 08.02.1995 № 39/95-ВР "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку" (із змінами, далі – Закон) серед основних принципів державної політики у сфері використання ядерної енергії та радіаційного захисту визначено: пріоритет захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання; створення правового і фінансового механізму щодо соціально-економічної компенсації ризику для населення, яке проживає в зонах спостереження; створення спеціальної соціальної інфраструктури в ЗС АЕС.

Згідно із ст. 1 Закону соціально-економічна компенсація ризику для населення, яке проживає в зоні спостереження, – створення та підтримання у справному стані спеціальної соціальної інфраструктури, забезпечення засобами індивідуального захисту населення, його регулярне навчання правил користування спеціальною соціальною інфраструктурою, уміння користування засобами індивідуального захисту.

Довідково. Спеціальна соціальна інфраструктура – об'єкти, розташовані в межах адміністративно-територіальних одиниць (обласних, районних, міських рад монофункціональних міст-супутників), на територію яких поширюються відповідні зони спостереження, та призначені для забезпечення життєдіяльності населення, яке проживає в зоні спостереження, зокрема, навчальні заклади, заклади охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту, комунікаційні об'єкти житлово-комунального господарства, мережі постачання електроенергії, газу, тепла, води та водовідведення, будівлі та споруди, призначені для їх обслуговування, автомобільні дороги, системи зв'язку тощо.

Відповідно до ст. 12 Закону населення територій, на яких розміщуються, зокрема, **ядерні установки**, має право на соціально-економічну компенсацію ризику від їх діяльності, зокрема, на: створення та підтримання у справному стані спеціальної соціальної інфраструктури, у тому числі **захисних споруд, що використовуються під час аварій, забезпечення препаратами стабільного йоду**; виконання заходів з поліпшення умов проживання та праці громадян, які проживають на означених територіях, за процедурами, встановленими Кабінетом Міністрів України.

Статтею 8 Закону встановлено, зокрема, що дотримання норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки є обов'язковим при здійсненні будь-якого виду діяльності у сфері використання ядерної енергії. Згідно із п. 3.20 ДБН В.1.2-4-2006 "Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони)" захист працівників підприємств та населення у районах розміщення АЕС (у тому числі у зонах спостереження) повинен здійснюватись у захисних спорудах цивільного захисту (цивільної оборони), які відповідають захисним вимогам.

Відповідно до п. 12 Порядку створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту та ведення його обліку⁵, **здійснення контролю за готовністю захисних споруд цивільного захисту** до використання за призначенням **забезпечує ДСНС** разом із відповідними органами та підрозділами цивільного захисту, **місцевими держадміністраціями**. Облік фонду захисних споруд здійснюють їх балансоутримувачі (п. 17). ДСНС веде **загальнодержавний електронний облік захисних споруд** (п. 23).

Довідково. Статтею 8 Закону України від 14.01.1998 № 15/98-ВР «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання»⁶ та п. 3 Порядку здійснення невідкладних заходів профілактики серед населення України у разі виникнення радіаційної аварії⁷ визначено критерії застосування йодної профілактики, визначено, що регламенти проведення йодної профілактики встановлюються МОЗ України (які донині всупереч вимогам законодавства не встановлені).

З 1 липня 2013 року введений в дію Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403 (далі – Кодекс). Положеннями Кодексу визначено пріоритетність виконання завдань, спрямованих на рятування життя та забезпечення здоров'я громадян (частина третя ст. 7), **а також право громадян на забезпечення засобами колективного та індивідуального захисту** (частина друга ст. 21).

Довідково. Статтею 17 Кодексу встановлено, що центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, зокрема: формує та реалізує заходи державної політики щодо створення, утримання та реконструкції фонду захисних споруд цивільного захисту, ведення їх обліку; встановлює вимоги для засобів радіаційного і хімічного захисту населення та аварійно-рятувальних формувань.

⁵ Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 № 138.

⁶ Із змінами, внесеними Законом від 05.09.2013 № 442-VII.

⁷ Затверджений наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 08.11.2011 № 154 (зареєстрований в Мін'юсті 25.11.2011).

Відповідно до Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій,⁸ ДСНС є центральним органом виконавчої влади (діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ), який реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, тощо⁹.

Довідково. До повноважень місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у сфері цивільного захисту згідно зі статтею 19 Кодексу належить, зокрема: забезпечення цивільного захисту на відповідній території; розроблення та забезпечення реалізації програм та планів заходів у сфері цивільного захисту; завчасне накопичення і підтримання у постійній готовності засобів індивідуального захисту для населення, яке проживає у зонах спостереження суб'єктів господарювання радіаційної небезпеки I і II категорій, та формувань цивільного захисту; організація виконання вимог законодавства щодо створення, використання, утримання та реконструкції фонду захисних споруд; організація обліку фонду захисних споруд цивільного захисту; здійснення контролю за утриманням та станом готовності захисних споруд цивільного захисту; організація проведення їх технічної інвентаризації.

Таким чином, основоположним у ядерному законодавстві Законом України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку", Кодексом цивільного захисту України, іншими законодавчими актами визначено пріоритет безпеки і захисту людини, право населення територій, на яких розміщуються ядерні установки, на соціально-економічну компенсацію ризику від їх діяльності, створення правового і фінансового механізму щодо соціально-економічної компенсації ризику для населення, яке проживає в зонах спостереження, а також створення спеціальної соціальної інфраструктури.

• Законом (ст. 12¹) встановлено, що фінансування заходів щодо соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, здійснюється із спеціального фонду Державного бюджету України за рахунок "збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження".

Відповідно до ст. 12 Закону соціально-економічна компенсація ризику здійснюється в межах коштів, отриманих від ліцензіата (крім спеціалізованих підприємств по поводженню з радіоактивними відходами), і може бути використана тільки для фінансування адміністративно-територіальних одиниць,

⁸ Затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1052.

⁹ До повноважень інших центральних органів виконавчої влади у сфері цивільного захисту стаття 18 Кодексу відносить, зокрема: організацію здійснення заходів щодо створення, утримання та використання фонду захисних споруд цивільного захисту суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління; організацію проведення технічної інвентаризації фонду захисних споруд цивільного захисту суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління.

на територію яких поширюється зона спостереження, на якій можливий вплив відповідних об'єктів ліцензіата¹⁰.

Статтею 12² Закону встановлено, що **кошти від збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, спрямовуються у вигляді субвенції із спеціального фонду Державного бюджету України до спеціальних фондів бюджетів обласних, районних, міських рад монофункціональних міст – супутників ядерних установок і підприємств із видобування і переробки уранових руд, на територію яких поширюються відповідні зони спостереження платників збору, і розподіляються між цими бюджетами.**

Таким чином, кошти збору, сплачені ліцензіатом (ДП НАЕК "Енергоатом") відповідно до Закону, мають цільове призначення – на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території ЗС АЕС, і спрямовуються у вигляді субвенції із спеціального фонду Державного бюджету України до спеціальних фондів відповідних місцевих бюджетів ЗС АЕС. Відтак зазначений збір не може направлятися на інші цілі, ніж на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території ЗС АЕС.

Законом України від 28.12.2014 № 79-VII "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин" встановлено, що зарахування зазначеного збору здійснюється **до загального фонду державного бюджету** (до внесення змін у ст. 29 Бюджетного кодексу України збір зараховувався до спеціального фонду держбюджету)¹¹.

Отже, з 01.01.2015, частина перша статті 12¹ Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку" (згідно із яким зазначений збір віднесено до доходів спеціального фонду Державного бюджету України) не узгоджується із пунктом 16³ частини другої статті 29 Бюджетного кодексу (згідно з яким цей збір віднесено до доходів загального фонду Державного бюджету України).

Це створило передумови для планування і затвердження у Державному бюджеті обсягів субвенції в сумах, менших за надходження коштів збору, а також повернення у кінці 2015 та 2016 року невикористаних коштів субвенції до державного бюджету (раніше невикористані кошти субвенції, затверджені за спеціальним фондом, залишалися у місцевих бюджетах).

• Законом України від 28.12.2014 № 80 "Про Державний бюджет України на 2015 рік" (із змінами) Міністерству регіонального розвитку,

¹⁰ Ставка збору встановлюється для експлуатуючих організацій ядерних установок – у розмірі одного відсотка обсягу реалізації електроенергії, що виробляється атомними електростанціями за звітний період (без урахування ПДВ).

¹¹ Слід зазначити, що у Пояснювальній записці до цього законопроекту (Міністр фінансів Н. Яресько) положення щодо необхідності внесення зазначених змін до ст. 29 Бюджетного кодексу відсутні. У Висновку до цього законопроекту (керівник головного науково-експертного управління Апарату ВРУ В.І. Борденюк) положення щодо правового аналізу необхідності внесення зазначених змін до ст. 29 Бюджетного кодексу також відсутні.

будівництва та житлово-комунального господарства України як головному розпоряднику бюджетних коштів у межах загальнодержавних витрат затверджені бюджетні призначення на 2015 рік за КПКВК 2761350 «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження» за загальним фондом у сумі **108709,0 тис. гривень**.

Законом України від 25.12.2015 № 928 "Про Державний бюджет України на 2016 рік" (із змінами) **Мінрегіону як головному розпоряднику** бюджетних коштів затверджені бюджетні призначення на 2016 рік за КПКВК 2761350 за загальним фондом у сумі **115893,5 тис. гривень**. Законом України від 21.12.2016 № 1801 "Про Державний бюджет України на 2017 рік" (із змінами) **Мінрегіону як головному розпоряднику** бюджетних коштів в межах загальнодержавних витрат затверджені бюджетні призначення на 2017 рік за загальним фондом у сумі **137499,5 тис. гривень**.

Довідково. Відповідно до частини третьої ст. 97 Бюджетного кодексу встановлено, що у Державному бюджеті України затверджується обсяг міжбюджетних трансфертів окремо для кожного з відповідних місцевих бюджетів. Водночас відповідними законами про державний бюджет на 2015, 2016 та 2017 роки затверджений обсяг субвенції не розподілено між місцевими бюджетами, що обумовило проведення такого розподілу Кабінетом Міністрів України протягом квітня-червня відповідного року і не сприяло ефективності управління коштами субвенції.

Постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2012 № 91 затверджено **Порядок та умови надання субвенції** з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження (далі – **Порядок та умови № 91**).

Відповідно до пункту 3 Порядку та умов № 91¹² **субвенція спрямовується** бюджетам адміністративно-територіальних одиниць, на територію яких поширюється зона спостереження атомних електростанцій ДП НАЕК "Енергоатом", **насамперед на:** будівництво та ремонт захисних споруд цивільного захисту, що пройшли відповідно до законодавства технічну інвентаризацію; закупівлю засобів індивідуального захисту органів дихання та препаратів стабільного йоду; навчання населення користуванню об'єктами спеціальної соціальної інфраструктури та засобами індивідуального захисту органів дихання; фінансування у разі потреби об'єктів спеціальної соціальної інфраструктури, у тому числі реалізацію проектів будівництва, реконструкції, капітального та поточного ремонту таких об'єктів, зокрема навчальних закладів, закладів охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, об'єктів житлово-комунального господарства, автомобільних доріг, систем зв'язку; погашення кредиторської заборгованості, що утворилася за субвенцією у попередніх роках і зареєстрована органами Казначейства.

Цим же пунктом визначено, що Переліки відповідних об'єктів, засобів та препаратів **формуються і затверджуються** головним розпорядником

¹² З урахуванням змін, що були внесені до Порядку та умов № 91, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 284 (набрали чинності з 29.05.2015).

субвенції, визначеним законом про Державний бюджет України на відповідний рік, за пропозиціями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, а переліки засобів індивідуального захисту органів дихання і захисних споруд цивільного захисту – також **за погодженням з ДСНС**.

Довідково. Відповідно до пункту 4 Порядку та умов № 91 визначена формула, за якою здійснюється розподіл субвенції між місцевими бюджетами. При цьому цим пунктом встановлено, що розподіл субвенції між місцевими бюджетами здійснюється згідно з відповідним додатком. Відповідно до затверджених додатків до Порядку та умов № 91 (на 2015, 2016 та 2017 рік), субвенція розподіляється між **39 адміністративно-територіальними одиницями семи областей** (Волинська, Дніпропетровська, Запорізька, Миколаївська, Рівненська, Херсонська та Хмельницька) у співвідношенні: обласні бюджети – 30 відсотків; бюджети районів та міст обласного підпорядкування зон спостереження (за винятком монофункціональних міст – супутників ядерних установок і підприємств із видобування і переробки уранових руд) – 55 відсотків; бюджети монофункціональних міст-супутників ядерних установок і підприємств з видобування і переробки уранових руд – 15 відсотків. Розподіл коштів збору між спеціальними фондами бюджетів обласних, районних та міських рад міст обласного підпорядкування здійснюється з урахуванням питомої ваги чисельності населення, яке проживає в зонах спостереження цих адміністративно-територіальних одиниць, та пропорційно до обсягу товарної продукції підприємств ліцензіата, розташованого на відповідній території, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Аудитом встановлено, що у 2015 році наказом Мінрегіону від 16.09.2015 № 231 (із змінами) **затверджено Перелік об'єктів спеціальної соціальної інфраструктури, зокрема навчальних закладів, закладів охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, об'єктів житлово-комунального господарства. Іншим наказом від 01.10.2015 № 250 (із змінами) затверджено Перелік захисних споруд, Перелік засобів захисту органів дихання та навчання населення користуванню відповідними об'єктами та засобами захисту органів дихання, Перелік препаратів стабільного йоду.**

Результати аудиту показали, що у **положеннях** пункту 3 Порядку та умов № 91 **відсутні терміни подання** місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування пропозицій Мінрегіону **щодо** відповідних переліків об'єктів, захисних споруд, засобів та препаратів, а також **терміни затвердження** зазначених переліків **Мінрегіоном**. Це створює умови щодо довготривалого, у часі подання, уточнення місцевими органами влади відповідних пропозицій за результатами їх розгляду Мінрегіоном, що загалом призводило протягом 2015–2016 років до затвердження Мінрегіоном відповідних переліків (у вересні-жовтні) або **за 3–4 місяці** до завершення бюджетного року та обумовило виконання запланованих робіт у несприятливий осінньо-зимовий період.

Довідково. Водночас Порядком та умовами надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 16.03.2016 № 200, визначено відповідні терміни погодження і затвердження переліків об'єктів.

Крім того, у положеннях пункту 3 Порядку та умов № 91 **усі напрями використання субвенції визначені як такі, на які насамперед спрямовуються кошти субвенції**. Це призвело до можливості планування і

використання органами влади на місцях субвенції за напрямами, які вирішують здебільшого поточні проблеми відповідних територій ЗС АЕС.

Таким чином, нормативно-правове забезпечення питань, пов'язаних із наданням та використанням у 2015, 2016 та 2017 роках субвенції, з окремих питань було недосконалим, що не сприяло ефективності управління її коштами, створило ризики щодо не надходження у повному обсязі цільового збору на формування коштів субвенції, а також повернення у кінці 2015 та 2016 року невикористаних коштів субвенції до державного бюджету.

Не сприяла ефективності управління коштами субвенції відсутність у положеннях Порядку та умов № 91 термінів подання місцевими органами влади пропозицій Мінрегіону для формування переліків об'єктів та заходів, а також термінів їх затвердження Мінрегіоном, що створило ризики щодо своєчасності фінансування відповідних робіт і заходів, повноти виконання запланованих робіт у несприятливий осінньо-зимовий період. Крім того, визначення у пункті 3 Порядку та умов № 91 усіх напрямів використання субвенції як таких, на які насамперед спрямовуються кошти субвенції, призвело до можливості планування і використання органами влади на місцях субвенції за напрямами, які вирішують здебільшого поточні проблеми відповідних територій ЗС АЕС.

З 01.01.2015, частина перша статті 12¹ Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку", згідно із яким зазначений збір віднесено до доходів спеціального фонду державного бюджету, не узгоджується із частиною другою статті 29 Бюджетного кодексу, згідно із яким цей збір віднесено до доходів загального фонду державного бюджету. Це створило умови щодо недотримання положень Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку", яким встановлено, що зазначений збір є цільовим і направляється на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території ЗС АЕС, і планування та затвердження відповідної субвенції місцевим бюджетам ЗС АЕС в обсягах менших, ніж було сплачено ліцензіатом (ДП НАЕК "Енергоатом") цільового збору.

III. СТАН ПЛАНУВАННЯ СУБВЕНЦІЇ НА 2015, 2016 І 2017 РОКИ ТА ФОРМУВАННЯ ЇЇ ДЖЕРЕЛА, ПОВНОТА, СВОЄЧАСНІСТЬ ФІНАНСУВАННЯ ЗАПЛАНОВАНИХ ЗАХОДІВ І РОБІТ НА ОБ'ЄКТАХ ТА ЇХ ВИКОНАННЯ ЗА РАХУНОК КОШТІВ СУБВЕНЦІЇ

3.1. Аналіз планування субвенції за напрямами її фінансування та формування джерела субвенції

У бюджетному запиті на 2015 рік Мінрегіоном, як головним розпорядником коштів, видатки субвенції визначені за спеціальним фондом (КПКВК 2761350) на рівні прогнозного обсягу збору, який становить 202,1 млн гривень¹³. Законом про держбюджет на 2015 рік видатки субвенції

¹³ Бюджетний запит на 2015 рік надіслано Мінфіну листом від 31.07.2014 № 7/7-9161.

затверджено за загальним фондом у сумі 108,7 млн грн, або **48,5 відс.** затвердженого обсягу збору (224,1 млн гривень).

Отже, потреба у видатках субвенції визначена Мінрегіоном на 2015 рік відповідно до вимог статті 12¹ Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку" в розмірі одного відсотка прогнозного обсягу реалізації електроенергії (для експлуатуючих організацій ядерних установок). Проте законом про держбюджет на 2015 рік затверджено бюджетні призначення субвенції на рівні **54 відс. визначеної Мінрегіоном потреби, або 48,5 відс. затвердженого обсягу збору.**

Довідково. У зв'язку із змінами, внесеними до ст.29 Бюджетного кодексу в частині надходження збору до загального фонду держбюджету, видатки субвенції на 2016 та 2017 роки планувалися Мінрегіоном за загальним фондом в межах розподілених ним за декількома бюджетними програмами граничних обсягів видатків, доведених Мінфіном загальною сумою за КПКВК 2760000 "Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (загальнодержавні витрати)".

Так, Мінфіном доведено¹⁴ до Мінрегіону інструктивний лист з підготовки бюджетних запитів до проекту держбюджету на 2016 рік, у додатку № 1 до якого визначені граничні обсяги видатків за КПКВК 2760000, які розподілено Мінрегіоном у бюджетному запиті на 2016 рік¹⁵ між двома бюджетними програмами, з яких 115,9 млн грн – видатки за рахунок субвенції на соціально-економічну компенсацію ризику населення. Розрахунки Мінрегіону щодо визначення обсягу субвенції у зазначеному обсязі відсутні, що не відповідає ст. 7 Бюджетного кодексу стосовно принципу обґрунтованості витрат та вимогам інструктивного листа Мінфіну з підготовки бюджетних запитів.

Разом з тим у бюджетному запиті¹⁶ на 2016 рік Мінрегіоном визначено, що **додаткова потреба** у коштах субвенції становить **137,1 млн гривень**.

Довідково. Такий обсяг додаткових видатків обґрунтовано тим, що один відсоток від обсягу реалізації електроенергії, що виробляється атомними електростанціями за звітний період, становить 252,97 млн грн, а отже, різниця між ним та визначеним граничним обсягом видатків субвенції становить 137,1 млн грн=(253,0 млн грн – 115,9 млн гривень). Також Мінрегіоном у Бюджетному запиті щодо обґрунтування додаткових коштів зазначено, що невиконання бюджетної програми зумовить виведення з ладу об'єктів спеціальної соціальної інфраструктури, у тому числі захисних споруд, призначених для укриття і захисту населення, техніки та майна від дії радіаційного випромінювання у разі радіаційної аварії.

Законом про держбюджет на 2016 рік затверджено видатки субвенції в обсязі 115,9 млн грн, що становить 46 відс. визначеної Мінрегіоном потреби у коштах та **32,5 відс.** затверджених у сумі 356,3 млн грн надходжень збору.

Аналогічна ситуація склалася і в 2017 році. У бюджетному запиті на 2017 рік загальний обсяг видатків за КПКВК 2760000 розподілено Мінрегіоном між трьома бюджетними програмами, з яких 137,5 млн грн – обсяг субвенції. Розрахунки Мінрегіону щодо визначення обсягу субвенції у зазначеному обсязі відсутні, що не відповідає ст. 7 Бюджетного кодексу стосовно принципу обґрунтованості витрат.

¹⁴ Лист Мінфіну від 12.08.2015 № 31-04110-09-9/26060.

¹⁵ Надісланий Мінрегіоном до Мінфіну листом від 20.08.2015 № 7/7-9996.

¹⁶ Бюджетний запит на 2016 рік (додатковий, форма 2016-3).

У бюджетному запиті на 2017 рік (п. 13) Мінрегіоном наголошено про необхідність **додатково** передбачити ще **522,0 млн грн** субвенції.

Довідково. Зазначене обґрунтовано тим, що у 2017 році, за оперативною інформацією Міненерговугілля, обсяг збору запланований на рівні 419,1 млн грн, а обсяг збору, який не спрямовано на видатки субвенції, у 2016 році становить 240,4 млн грн, тобто, обсяг субвенції у 2017 році має складати 659,5 млн грн=(240,4 млн грн +419,1 млн гривень). В межах ліміту Мінфіну на зазначені видатки заплановано лише 137,5 млн гривень. Отже, на 2017 рік додатковий обсяг субвенції складає 522,0 млн грн=(659,5 млн грн – 137,5 млн гривень).

Законом про держбюджет на 2017 рік затверджено 137,5 млн грн видатків по субвенції, що становить 20,9 відс. потреби, визначеної Мінрегіоном, та **32,5 відс.** затвердженого цим законом обсягу збору в сумі 423,1 млн гривень.

Отже, планування видатків субвенції на 2016 та 2017 роки здійснювалося Мінрегіоном шляхом розподілу доведених Мінфіном граничних обсягів видатків між бюджетними програмами, закріпленими за Мінрегіоном, без розрахунків та обґрунтувань, що не відповідає вимогам ст. 7 Бюджетного кодексу України щодо принципу обґрунтованості витрат та вимогам інструктивного листа Мінфіну з підготовки бюджетних запитів. Визначена Мінрегіоном у бюджетному запиті додаткова потреба у коштах субвенції на 2016 рік у сумі 137,1 млн грн та на 2017 рік у сумі 522,0 млн грн, яка подавалася Мінфіну, в законі про держбюджет на відповідний рік не врахована. Затверджений обсяг видатків субвенції як на 2016 рік, так і на 2017 рік становить **32,5 відс. передбаченого законом про держбюджет на відповідний рік обсягу збору.**

У додатку № 1 до Порядку та умов № 91 відповідними постановами Кабінету Міністрів України від 29.04.2015, 06.07.2016 та 12.04.2017, за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету (відповідно до частини шостої ст. 108 Бюджетного кодексу), затверджено розподіл субвенції між адміністративно-територіальними одиницями. Порушень вимог законодавства щодо проведення зазначеного розподілу не встановлено.

Після розподілу субвенції між територіями, на виконання п. 3 Порядку та умов № 91 Мінрегіон звернувся до голів відповідних обласних, міських та районних держадміністрацій (факсограми від 22.06.2015 № 7/19-7158, від 21.07.2016 № 7/19-9105 та від 31.05.2017 № 7/19-5798) щодо надання переліків об'єктів і заходів, які планується фінансувати за рахунок коштів субвенції (далі – Переліки), без визначення строків їх надання.

Для формування Переліку та з метою забезпечення перевірки пропозицій на відповідність вимогам Порядку та умовам № 91, наказами Мінрегіону¹⁷ створено Робочу групу Мінрегіону (далі – Робоча група), на засіданнях якої розглядалися відповідні пропозиції місцевих органів влади, які у подальшому затверджувалися відповідними наказами Мінрегіону.

¹⁷ Накази Мінрегіону від 15.06.2015 № 135, від 14.07.2016 № 226 щодо створення Робочої групи.

У 2015 та 2016 роках **перші засідання** Робочої групи відбулися, відповідно, **09.09.2015** та **18.08.2016**, на яких розглянуто пропозиції місцевих органів влади до Переліків (окрім тих, що потребують погодження з ДСНС України) та висловлено низку зауважень до них.

Довідково. Зокрема, стосовно ненадання повного пакету документів, приведення назв об'єктів у відповідність із проектною документацією, надання об'єктів відповідно до визначених Порядком та умовами № 91 напрямів та надано додатковий час для їх усунення. Зокрема, при формуванні Переліку на 2015 рік Департаментом ЖКГ Дніпропетровської ОДА запропоновано Мінрегіону включити до зазначеного Переліку 2 об'єкти державної форми власності, що не підтримано Мінрегіоном. Інші об'єкти, на заміну зазначеним, Департаментом ЖКГ не пропонувалися, що призвело до нерозподіленого залишку в сумі 339,5 тис. грн, поверненого до держбюджету.

Крім того, мали місце випадки, коли пропозиції до Переліків надавалися місцевими органами влади не на весь обсяг затверджених призначень.

Довідково. Зокрема, станом на 18.08.2016: згідно з розподілом субвенції обласному бюджету Запорізької області на 2016 рік передбачено 5 862,5 тис. грн, а пропозиції надано на 1 562,93 тис. грн, або 27 відс. (нерозподілений залишок становить 4299,57 тис. грн); Кам'янсько-Дніпровському району передбачено 4 103,2 тис. грн, пропозиції надано на 1461,3 тис. грн, або 36 відс. (2641,9 тис. грн); м. Нетішин передбачено 2833,6 тис. грн, пропозиції надано на суму 283,4 тис. грн, або 10 відс. (2550,2 тис. гривень).

Хмельницькою облдержадміністрацією у 2015 році пропозиції щодо фінансування одного об'єкта реконструкції в сумі 3394,0 тис. грн та придбання респіраторів «А-200 П-3» в сумі 377,3 тис. грн надіслано¹⁸ через два місяці після факсограми Мінрегіону; у 2016 році пропозиції щодо фінансування п'ятнадцяти об'єктів на суму 3561,9 тис. грн подані через 67 днів¹⁹ після отримання факсограми Мінрегіону.

Це призвело до затвердження Мінрегіоном Переліку об'єктів і заходів не на весь обсяг розподіленої відповідним місцевим бюджетам субвенції, а лише частково, що не сприяло своєчасності освоєння коштів субвенції та створювало ризики щодо повернення наприкінці року коштів до державного бюджету.

Довідково. Так, у 2015 році, за результатами опрацювання поданих місцевими органами влади відповідних переліків, Мінрегіон наказом від 16.09.2015 № 231 затвердив Перелік об'єктів і заходів, що фінансуються у 2015 році за рахунок субвенції (соціальна сфера), на суму 80,2 млн грн та наказом Мінрегіону від 01.10.2015 № 250 на суму 5,1 млн грн затверджено Переліки засобів індивідуального захисту органів дихання та навчання населення, препаратів стабільного йоду та захисних споруд цивільного захисту, що становить 79 відс. річного обсягу субвенції. Після надходження від місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування доповнень до відповідних Переліків Мінрегіон здійснював їх опрацювання та готував накази про внесення змін та доповнень до наказів від 16.09.2015 № 231 (внесено дві зміни²⁰) і від 01.10.2015 № 250 (внесено дві зміни²¹).

Аналогічно у 2016 році: наказом Мінрегіону від 22.09.2016 № 260 затверджено Перелік об'єктів і заходів щодо соціальної сфери на суму 67,8 млн грн та щодо цивільної оборони – наказ Мінрегіону від 05.10.2016 № 273 – на суму 3,3 млн грн, що становить 61,3 відс. річного обсягу субвенції. Після надходження з місцевих органів виконавчої влади доповнень до Переліків Мінрегіоном внесені три зміни²² до наказу від 22.09.2016 № 260 та дві²³ до наказу від 05.10.2016 № 273. Тобто протягом липня-листопада 2015 року та серпня-

¹⁸ Лист від 21.08.2015 № 58/38-14-4238/2015.

¹⁹ Лист від 27.09.2016 № 58/38-14/4246.

²⁰ Накази Мінрегіону від 28.10.2015 № 278 та від 15.12.2015 № 320.

²¹ Накази Мінрегіону від 17.11.2015 № 292 та від 21.12.2015 № 327.

²² Накази Мінрегіону від 21.10.2016 № 282, 07.11.2016 № 298, 05.12.2016 № 316.

²³ Накази Мінрегіону від 31.10.2016 № 288 та від 15.12.2016 № 327.

листопада 2016 року місцевими органами вносилися пропозиції щодо формування Переліків об'єктів та заходів, що призводило до неможливості освоєння субвенції та повернення її в кінці року до держбюджету.

Так, виконкомом Енергодарської міськради (Запорізька область) через отримання позитивного експертного звіту лише 16.11.2015 подано²⁴ 19.11.2015 Мінрегіону для фінансування об'єкт «Позашкільний навчальний заклад "Центр дитячої і юнацької творчості" – капітальний ремонт» на суму 779,6 тис. грн, який затверджено наказом Мінрегіону від 15.12.2015 № 320, тобто за 15 днів до закінчення бюджетного періоду. Аудитом встановлено, що через неможливість освоєння у стислі терміни кошти субвенції в повному обсязі повернено до держбюджету.

Отже, однією з причин довготривалого розподілу коштів субвенції між об'єктами та заходами є недоліки і упущення щодо організації відповідними місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування формування пропозицій до Переліків об'єктів, та у низці випадків – отримання необхідної для виконання робіт документації наприкінці року.

Аудитом встановлено, що у 2015 та 2016 роках майже 40 відс. субвенції затверджено для фінансування робіт у закладах освіти та 25 відс. – на ремонт дорожнього покриття. Натомість на проведення будівельних робіт на захисних спорудах, придбання препаратів стабільного йоду, респіраторів та проведення навчання населення на випадок надзвичайної ситуації затверджено у 2015 та 2016 роках, відповідно, **7,7 відс.** (у т. ч. захисні споруди – 4 відс.) та **6,9 відс.** (5,6 відс.) коштів до загального обсягу субвенції.

Отже, у 2015 та 2016 роках у середньому лише 7,5 відс. (у т.ч. захисні споруди – 4,8 відс.) коштів субвенції затверджено для фінансування першочергових заходів щодо будівництва та ремонту захисних споруд, придбання препаратів стабільного йоду, респіраторів та проведення навчання населення щодо вміння користуватися об'єктами спеціальної соціальної інфраструктури та засобами індивідуального захисту органів дихання, а **92,5 відс. субвенції затверджено на виконання будівельних робіт на інших об'єктах спеціальної соціальної інфраструктури, зокрема навчальних закладах, закладах охорони здоров'я, фізичної культури і спорту, об'єктах житлово-комунального господарства, автомобільних дорогах.**

Водночас аудитом встановлено, що на низці захисних споруд та протирадіаційних укриттів **існувала потреба** проведення ремонтних робіт, фінансування яких мало здійснюватися за рахунок субвенції.

Місцевими органами влади надавалася у 2016 році Мінрегіону інформація щодо наявності такої потреби, але не надавалися пропозиції до включення захисних споруд та протирадіаційних укриттів до Переліку (об'єктів) заходів **через обмеженість субвенції для проведення відповідних видатків та відсутність проектно-кошторисної документації на проведення відповідних робіт.**

Так, на території Братського району (Миколаївська область) обліковується **15 захисних споруд** цивільного захисту комунальної власності (всі проінвентаризовані), ремонтні роботи на трьох з них проведено в 2012–

²⁴ Лист від 19.11.2015 № 01-01-44/4404.

2015 роках, а **11** – потребують виготовлення проектної документації на капітальний ремонт та є обмежено готовими²⁵. У 2016 році за рахунок обласної частки субвенції проведено роботи на одному об'єкті «Протирадіаційне укриття, обліковий № 52599, капітальний ремонт, вул. Піонерська, 30, смт Братське», із передбачених 2077,6 тис. грн використано – 1 029,012 тис. гривень.

На території Доманівського району (Миколаївська область) обліковується **вісім захисних споруд** цивільного захисту комунальної власності (всі також проінвентаризовані), які потребують виготовлення проектної документації на капітальний ремонт. Місцевий бюджет *не спроможний профінансувати* розроблення відповідної документації (спрямування у 2016 році на зазначені цілі субвенції не передбачено);

За даними Сарненської райдержадміністрації²⁶ (Рівненська область), на захисну споруду № 67380 ДНЗ «Сонечко» в минулі роки розроблена ПКД з капітального ремонту, але через відсутність фінансування роботи не виконані, а ПКД потребує коригування. За пропозиціями райдержадміністрації (за підписом першого заступника Голови І. Назарець) всі затверджені видатки субвенції в сумі 498,7 тис. грн розподілено в повному обсязі виключно на об'єкти (заходи) із цивільного захисту населення. Кошти субвенції, передбачені обласному бюджету Рівненської області на зазначений об'єкт, не розподілено через відсутність пропозицій, а спрямовано обласним бюджетом на ремонтні роботи шкіл, лікарень, доріг у ЗС АЕС.

За даними Ізяславської райдержадміністрації (Хмельницька область), на території району обліковується 49 захисних споруд цивільного захисту, з них дві – знаходяться у приватній, 31 – у комунальній, 16 – у державній власності. Всі 49 захисних споруд потребують проведення поточного ремонту. Ізяславською райдержадміністрацією надані²⁷ до Мінрегіону пропозиції щодо проведення поточного ремонту двох протирадіаційних укриттів (далі – ПРУ), тобто на весь обсяг передбачених видатків, які профінансовано за рахунок субвенції в сумі 247,1 тис. гривень.

Довідково. На території міста Нетішин (Хмельницька область) розташовано 64 захисні споруди цивільного захисту. З них 59 споруд цивільного захисту комунальної власності потребують проведення ремонту. На весь обсяг затверджених поточних видатків виконкомом Нетішинської міськради надано пропозиції стосовно проведення поточного ремонту двох захисних споруд (у 2016 році за рахунок коштів субвенції обласного та міського бюджетів профінансовано проведення поточного ремонту на двох ПРУ та двох захисних спорудах на суму 537,7 тис. гривень).

Аудитом, проведеним у Рівненській області, встановлено, що недотримуючись вимог п. 3 Порядку та умов № 91, місцеві органи влади Острозького району та м. Острога (Рівненська область) не подавали до

²⁵ Зміст основних недоліків оцінки стану захисних споруд – “обмежено готові” детально викладено у положеннях Інструкції щодо утримання захисних споруд цивільної оборони у мирний час, затвердженої наказом МНС України від 09.10.2006 № 653 (із змінами).

²⁶ Лист від 20.10.2016 № 01/25-1859/16.

²⁷ Листами від 25.08.2016 № 39/25-20-1837/2016 та від 05.10.2016 № 39/25-20-2165/2016.

Мінрегіону пропозиції щодо придбання та накопичення достатньої кількості препаратів йодиду калію для населення м. Острога, яке проживає в зоні спостереження Хмельницької АЕС. У результаті з жовтня 2015 року населення міста не забезпечене діючим запасом препаратів стабільного йоду в режимі цілодобової доступності, що не відповідає вимогам пп. 4, 6, 7 Порядку здійснення невідкладних заходів йодної профілактики серед населення України у разі виникнення радіаційної аварії (затвердженого наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 08.11.2011 № 154).

Довідково. Жодна захисна споруда цивільного захисту м. Острога та Острозького району не відповідає вимогам до утримання захисних споруд цивільної оборони у мирний час та ДБН А.3.1-9-2000 "Прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом захисних споруд цивільної оборони та їх утримання". Із загальної кількості захисних споруд (72 од.) за підсумками технічної інвентаризації оцінено як "не готові" до використання за призначенням 21 відс. та "обмежено готові" – 79 відс. споруд.

Таким чином, затвердження видатків субвенції лише на рівні 32,5 відс. обсягу збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, стало однією з причин неможливості, через брак коштів, проведення необхідних робіт на низці захисних споруд та протирадіаційних укриттів.

Аудитом встановлено, що у 2015 році фактичні надходження збору становлять 317,5 млн грн, а виділений обсяг субвенції – 108,7 млн грн, або **34,2 відс.** фактичного його надходження. Тобто у 2015 році 208,7 млн грн, або 65,8 відс. загального обсягу надходжень збору були зараховані до загального фонду державного бюджету і не були у вигляді субвенції з державного бюджету спрямовані відповідним місцевим бюджетам ЗС АЕС, що не відповідає вимогам статті 12 Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку".

Аналогічна ситуація склалася і в 2016 році. Фактичні надходження збору становлять 352,7 млн грн, а виділений обсяг субвенції – 115,9 млн грн, або **32,9 відс.** фактичного його надходження. Тобто, 236,8 млн грн, або 67,1 відс. загального обсягу надходжень збору були зараховані до загального фонду держбюджету і не були у вигляді субвенції з державного бюджету спрямовані відповідним місцевим бюджетам ЗС АЕС, що не відповідає вимогам статті 12 зазначеного Закону. Видатки субвенції на 2017 рік затверджено на суму 137,5 млн грн, або **32,5 відс.** планового обсягу збору.

Довідково. За даними Мінрегіону щодо використання залишків субвенції, які утворились протягом 2011–2013 років, встановлено, що у зв'язку із зміною джерела надання субвенції станом на 01.01.2015 повернуто до державного бюджету залишки субвенції, які утворилися протягом 2011–2013 років за спеціальним фондом в загальній сумі 69 163,9 тис. гривень. За регіонами станом на 01.01.2015 повернуто невикористані залишки субвенції: Волинська область – 1 173,8 тис. грн, Дніпропетровська – 31 659,2 тис. грн, Запорізька – 15 934,1 тис. грн, Миколаївська – 8 111,1 тис. грн, Рівненська – 6141,3 тис. грн, Херсонська – 5,0 тис. грн та Хмельницька – 6139,4 тис. гривень.

Отже, запроваджений з 2015 року Бюджетним кодексом механізм формування джерела субвенції шляхом перерахування збору до загального фонду держбюджету не сприяє обґрунтованості планування обсягу коштів субвенції, а також призводить до спрямування лише частини коштів збору

у вигляді субвенції відповідним місцевим бюджетам для реалізації заходів у ЗС АЕС, що не відповідає вимогам статті 12 Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку".

У 2015 році до місцевих бюджетів надійшло лише 108,7 млн грн із 317,5 млн грн, у 2016 році – 115,9 млн грн із 352,7 млн грн, що становить 34 відс. і 33 відс. відповідно від суми збору, перерахованого ДП НАЕК «Енергоатом» на зазначені цілі. На 2017 рік доходи загального фонду держбюджету зі збору передбачено на 423,1 млн грн, а видатки субвенції – 137,5 млн грн, або 32,5 відсотка.

3.2. Повнота, своєчасність фінансування об'єктів і заходів за рахунок коштів субвенції та їх використання

Помісячним розписом на 2015 рік виділення субвенції передбачено з квітня по грудень (включно) в сумі 12,45 млн грн (відповідно до змін від 17.07.2015 видатки вересня зменшено на 3,34 млн грн); на 2016 рік – з квітня по грудень (включно) в сумі 12,88 млн грн; на 2017 рік – з квітня по грудень (включно) в сумі 15,28 млн грн щомісячно.

У 2015 році виділення асигнувань субвенції розпочато з червня в сумі 37 350,6 тис. грн (що враховує обсяг, передбачений помісячним розписом з квітня по червень), тобто із затримкою у два місяці, та здійснювалося не щомісячно. У 2016 році виділення асигнувань субвенції розпочато з липня в сумі 51 508,4 тис. грн (що враховує обсяг, передбачений помісячним розписом з квітня по липень), тобто із затримкою у три місяці, та в подальшому здійснювалось відповідно до затверджених помісячним розписом обсягів.

Довідково. Затримка з початком виділення асигнувань у 2015 та 2016 роках пов'язана із відсутністю затвердженого помісячного розпису асигнувань субвенції у розрізі місцевих бюджетів через затвердження постановами Кабінету Міністрів України територіального розподілу субвенції 29.04.2015, 06.07.2016 та 12.04.2017 та погодження з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету розподілу обсягів субвенції між місцевими бюджетами у червні 2015 року, липні 2016 та травні 2017 року.

З травня 2017 року відкрито асигнування (01.07.2017 – 45833,1 тис. грн, або 33,3 відс. передбаченого розписом), натомість перелік об'єктів і заходів на суму 18,6 млн грн, або 13,5 відс. річного обсягу, затверджений Мінрегіоном лише 30.06.2017 року.

Аудитом встановлено, що через недоліки формування і довготривале надання недосконалих пропозицій відповідними місцевими органами влади та затвердження Мінрегіоном Переліків об'єктів і заходів у вересні 2015 та 2016 року, виділені з державного бюджету асигнування субвенції (починаючи з червня 2015 та липня 2016 року) станом на 01.09.2015 накопичено на рахунках місцевих бюджетів та бюджетних установ в сумі 60,7 млн грн, або 56 відс. річного обсягу, та 01.09.2016 – 64,4 млн грн, або 56 відс. річного обсягу, які в повному обсязі не використовувалися через відсутність пооб'єктного розподілу.

Дані за 2015 та 2016 роки щодо затвердження, фінансування та використання субвенції в розрізі областей наведено у табл. 1.

Надання та використання субвенції в розрізі областей у 2015 – 2016 роках

(тис. грн)

Область	2015 р.				2016 р.			
	Заплатано- вано та фактично виділено	Касові видатки	Невикористані кошти		Зкаплатано- вано та фактично виділено	Касові видатки	Невикористані кошти	
			сума	відс.			сума	відс.
Волинська	7 462,7	7 317,2	145,5	1,9	6 606,0	6 311,8	294,2	4,5
Дніпропетровська	28 178,0	27 051,3	1 126,7	4,0	29 799,5	28 956,0	843,5	2,8
Запорізька	19 839,2	17 364,8	2 474,4	12,5	20 847,0	18 954,4	1 892,6	9,1
Миколаївська	18 850,1	18 503,2	346,9	1,8	23 874,1	17 204,1	6 670,0	27,9
Рівненська	21 597,7	20 130,3	1 467,4	6,8	21 340,2	13 071,9	8 268,3	38,7
Херсонська	97,5	96,8	0,7	0,7	114,9	114,9	0,0	0,0
Хмельницька	12 683,8	12 139,3	544,5	4,3	13 311,8	12 724,1	587,7	4,4
РАЗОМ	108 709,0	102 603,0	6 106,0	5,6	115 893,5	97 337,3	18 556,2	16,0

Як свідчать дані табл. 1, у 2015 та 2016 роках асигнування субвенції виділено у затвердженому обсязі: у 2015 році – 108,7 млн грн, у 2016 році – 115,9 млн грн, з яких освоєно 102,6 млн грн та 97,3 млн грн відповідно.

При цьому 6 106,0 тис. грн, або 5,6 відс. перерахованих у 2015 році коштів не спрямовані на відповідні видатки, зокрема, по Запорізькій області 2474,4 тис. грн (12,5 відс. виділеного), Рівненській – 1467,4 тис. грн (6,8 відс.); у 2016 році – 18 556,2 тис. грн (16 відс.), зокрема, по Рівненській – 8268,26 тис. грн (38,7 відс.) та Миколаївській області – 6 670,0 тис. грн (27,9 відсотка).

Серед основних причин повернення коштів: недоліки управління коштами субвенції і формування місцевими органами влади недосконалих, неповних пропозицій до відповідних переліків, довготривале їх уточнення та надання наприкінці року для затвердження наказами Мінрегіону, і як наслідок – брак часу для проведення робіт; виконання робіт у несприятливих погодних умовах; пізнє проведення тендерних процедур; не затвердження об'єктів у відповідних регіональних програмах.

Довідково. Аудитом встановлено, що у 2015 році майже 60 відс. коштів субвенції освоєно у листопаді-грудні, а у 2016 році у зазначеному періоді освоєно 82,5 відс., при тому, що 90 відс. коштів субвенції є капітальними видатками. Виконання робіт в осінньо-зимовий період створило ризики щодо повноти виконання робіт в установлені терміни. Крім того, враховуючи, що 40 відс. субвенції спрямовано на виконання робіт у закладах освіти, а 25 відс. – на ремонт дорожнього покриття, це створює певні ризики щодо безпеки проведення навчального процесу та якості ремонту доріг.

За даними Мінрегіону щодо використання субвенції, кредиторська заборгованість за фактично виконані роботи у 2015 та 2016 роках за субвенцією **не обліковується**. У 2017 році перелік об'єктів і заходів затверджений Мінрегіоном 30.06.2017 на суму 18,6 млн грн, або лише 13,5 відс. річного обсягу субвенції, що створює ризики для своєчасності та повноти використання коштів і виконання запланованих робіт та умови для повернення невикористаних коштів субвенції до державного бюджету.

Отже, у 2015 – 2016 роках з державного бюджету місцевим бюджетам асигнування субвенції виділені у затверджених обсягах. Через недоліки

управління коштами субвенції та довготривале подання місцевими органами влади недосконалих, неповних пропозицій до Переліків об'єктів (заходів), з певними процедурними порушеннями та, відповідно, їх частковим затвердженням Мінрегіоном тільки у серпні-вересні відповідного року, у 2015 році більш ніж 60,7 млн грн, а у 2016 році 64,4 млн грн субвенції знаходились на рахунках місцевих бюджетів та бюджетних установ без використання. Як наслідок, через брак часу для проведення відповідних робіт, неможливість їх виконання у несприятливих погодних умовах, пізнє проведення тендерних процедур, наприкінці 2015 року кошти субвенції в сумі 6,1 млн грн (5,6 відс.) та 2016 року – 18,6 млн грн (16 відс.) були повернені до держбюджету, що свідчить про неефективне управління ними.

3.3. Результати виконання запланованих заходів і робіт на об'єктах за рахунок субвенції

Результати аудиту свідчать, що у 2015–2016 роках місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у відповідних ЗС АЕС (порівняно з 2014 роком) значно збільшили за рахунок субвенції обсяги видатків на виконання робіт з приведення у належний стан захисних споруд, придбання засобів індивідуального захисту органів дихання.

Проте у цілому за результатами проведених на центральному та місцевому рівнях у відповідних регіонах аудитів встановлено, що у 2015–2016 роках кошти субвенції переважно стали для місцевих бюджетів лише додатковим фінансовим ресурсом для розв'язання окремих проблем соціальної сфери і житлово-комунального господарства населених пунктів у ЗС АЕС.

2015 рік

З державного бюджету у 2015 році кошти субвенції виділені у затвердженому обсязі – 108709,0 тис. грн, з яких використано 102603,0 тис. грн, або 94,4 відс. виділеного. Повернуто до державного бюджету як невикористані кошти в сумі 6106,0 тис. грн, або 5,6 відс., переважно через недоліки управління коштами субвенції на місцях та неможливість проведення робіт у стислі терміни наприкінці року у несприятливих погодних умовах. Станом на 01.01.2016 нерозподілений залишок за субвенцією становив 346,2 тис. грн, з них найбільший обсяг у Дніпропетровській області – 339,5 тис. гривень²⁸.

Субвенція у сумі 108362,8 тис. грн (без нерозподіленого залишку), розподілена між **301** об'єктами та заходами (в т. ч. 28 заходів: закупівля респіраторів – 5, придбання калій йодиду – 19, навчання населення – 4), з яких 217 об'єктів та заходів (72,0 відс.) на суму 89 208,0 тис. грн були завершені у 2015 році.

Довідково. За переважною більшістю об'єктів – 131 (43 відс.), затверджених наказом Мінрегіону від 16.09.2015 № 231 (зі змінами), за рахунок коштів субвенції

²⁸Нерозподілений залишок у зв'язку з виключенням двох об'єктів у м. Нікополі, як таких, що належали до державної форми власності. Повторно пропозиції до Мінрегіону не надавались у зв'язку з неможливістю освоїти зазначені кошти до кінця бюджетного періоду.

передбачено здійснення капітального ремонту на суму 64688,7 тис. грн, що становить 60 відс. загального обсягу. Крім того, за рахунок субвенції передбачалось здійснення поточного ремонту на 102 (34 відс.) об'єктах на суму 7050,6 тис. грн (6,5 відс.), реконструкції на 9 (3 відс.) об'єктах на суму 29903,7 тис. грн (28 відс.) та будівництва на 8 (3 відс.) об'єктах на суму 2901,8 тис. грн (2,7 відсотка).

Дані щодо напрямів використання у 2015 році коштів субвенції наведено на діаграмі 1.

Дані діаграми 1 свідчать, що найбільше коштів субвенції – 34 відс. використано на проведення робіт у закладах освіти та на ремонт доріг – 25 відс. і лише 7,7 відс., або 7886,3 тис. грн (затверджено 8399,9 тис. грн) на реалізацію заходів з цивільного захисту населення. Всього протягом 2015 року

затверджено на фінансування 59 відповідних заходів на суму 8399,9 тис. грн, не проведено касові видатки в запланованому обсязі на суму 513,6 тис. гривень.

Довідково. Взагалі не проведені касові видатки по двох заходах на суму 25,8 тис. грн (м. Марганець – придбання калію йодиду – 25,5 тис. грн, Нікопольський р-н – навчання населення користуванню об'єктами спеціальної соціальної інфраструктури та засобами індивідуального захисту органів дихання – 0,35 тис. гривень). Крім того, станом на 01.01.2016 не було завершено реалізацію трьох проектів, а саме: 1) через затримку оформлення документації за об'єктом: "Протирадіаційне укриття, обліковий № 52624, капітальний ремонт, вул.Чернишевського, 49, смт Братське" та "Протирадіаційне укриття, № 85006 Ізяславського навчально-виховного комплексу "Загальноосвітня школа II–III ступенів № 5 ім. О. Онищука, гімназія" Ізяславської міської ради Хмельницької області, капітальний ремонт, вул. Незалежності, 4, м. Ізяслав"; 2) через продовження робіт на об'єкті: "Протирадіаційне укриття № 86093, капітальний ремонт, вул. Миру, 69, м. Славути (Хмельницька область)".

Таким чином, реалізованими в повному обсязі у 2015 році були 54 заходи щодо фінансування робіт на захисних спорудах, проведення навчання і закупівлю респіраторів та препаратів стабільного йоду.

З метою забезпечення фінансування об'єктів у повному обсязі крім коштів субвенції передбачалось їх співфінансування з відповідних місцевих бюджетів у сумі 10110,3 тис. грн, проведено касових видатків 8674,7 тис. грн, за рахунок інших джерел передбачалось 23345,5 тис. грн, проведено касових видатків – 22081,3 тис. гривень. Однак, незважаючи на затвержені обсяги фінансування, у тому числі за рахунок місцевих бюджетів, освоєння коштів за низкою об'єктів проводилось у неповному обсязі, що створювало умови до невиконання запланованих робіт в установлені терміни.

Довідково. На об'єкті «Протирадіаційне укриття № 86093, капітальний ремонт м. Славути» – кошти субвенції 285,2 тис. грн, крім того, у місцевому бюджеті передбачалось 419,9 тис. грн, проведено касових видатків – 24,5 тис. гривень. Це призвело до перенесення введення цього об'єкта на наступний рік. Подібна ситуація на об'єкті «Капітальний ремонт дороги по вул. Степова в с. Куріпчене Первомайського району» – кошти субвенції 83,6 тис. грн, із місцевого бюджету передбачалось 117,3 тис. грн, проте не проведено касових видатків. Реалізацію цього об'єкта перенесено на наступний рік.

У 2015 році за сімома об'єктами через зміну замовника робіт, пізніше прийняття рішення про фінансування проекту, роботи не розпочалися і кошти

субвенції в сумі 2078,6 тис. грн не використовувалися, зокрема: Комунальний спеціалізований мистецький навчальний заклад "Дніпрорудненська дитяча музична школа" Василівської районної ради Запорізької області, вул. Комсомольська, 1, м. Дніпрорудне Василівського району – капітальний ремонт з обсягом фінансування 650,0 тис. грн, позашкільний навчальний заклад "Центр дитячої і юнацької творчості" за адресою: вул. Лісова, 8, м. Енергодар – капітальний ремонт – 779,6 тис. гривень.

2016 рік

З державного бюджету у 2016 році кошти субвенції виділені у затвердженому обсязі – 115 893,5 тис. грн, з яких використано 97 337,3 тис. грн, або 84 відс. виділеного. Повернуто до державного бюджету як невикористані кошти 18 556,2 тис. грн, або 16 відс., здебільшого через недоліки управління коштами субвенції на місцях та неможливість проведення відповідних робіт у стислі терміни та у несприятливих погодних умовах.

Субвенція у сумі 115 854,2 тис. грн (без нерозподіленого залишку²⁹) наказами Мінрегіону розподілена між **229** об'єктами та заходами і спрямована на фінансування за такими напрямками.

***Довідково.** Капітальний ремонт – 98 об'єктів на суму 62 220,17 тис. грн, або 53,8 відс. загального обсягу (середня вартість – 634,9 тис. грн); поточний ремонт – 84 об'єктів на суму 10 420,9 тис. грн, або 9 відс. (124,1 тис. грн); реконструкція – 21 об'єкт на суму 28 012,3 тис. грн, або 24 відс. (1333,9 тис. грн); будівництво – 6 об'єктів на суму 13 630,4 тис. грн, або 11,8 відс. (2271,7 тис. грн); інше – 20 заходів на суму 1570,4 тис. грн, або 1,4 відс. (придбання респіраторів, калій йодиду, навчання населення, придбання гучномовців, коригування робочого проекту). Через неподання розпорядниками коштів на місцях пропозицій щодо розподілу субвенції у затверджених обсягах має місце нерозподілений залишок в обсязі 39,3 тис. гривень.*

Дані щодо напрямів використання у 2016 році субвенції наведено на діаграмі 2.

Дані діаграми 2 свідчать, що найбільше коштів субвенції – 37,8 відс. використано на проведення робіт у закладах освіти та ремонт доріг – 28,1 відс. і лише 6,6 відс., або 6422,5 тис. грн із затверджених 8006,5 тис. грн на реалізацію заходів з цивільного захисту населення.

Встановлено, що 93 відс. коштів субвенції розподілено на фінансування робіт із підвищення якості життя населення, яке проживає на території зони спостереження, і тільки 7 відс. – на об'єкти (заходи) із цивільного захисту населення (захисні споруди, придбання респіраторів та навчання населення).

Всього затверджено 39 заходів із цивільного захисту для фінансування за рахунок субвенції на суму 8006,5 тис. грн, однак не проведено касових видатків

²⁹ В обсязі 39,3 тис. грн, з яких: районний бюджет Томаківського району (Дніпропетровська область) – 10,1 тис. грн та районний бюджет Братського району (Миколаївська область) – 22,8 тис. гривень.

у запланованому обсязі 1 584,0 тис. грн, або 20 відс. від профінансованого обсягу субвенції.

Із профінансованих в повному обсязі двох заходів не використані повною мірою кошти субвенції на поточний ремонт приміщень захисної споруди цивільного захисту (цивільної оборони)

Довідково. Сховище № 65080 м. Кузнецовська, на що бюджету м. Кузнецовськ (Рівненська область) перераховано 60,14 тис. грн (через несприятливі погодні умови для проведення зовнішніх робіт) та придбання калій йодиду, на що бюджету м. Марганець (Дніпропетровська область) перераховані кошти субвенції в сумі 5,0 тис. грн (через незначний обсяг коштів не знайдено постачальника); на проведення капітального ремонту в протирадіаційному укритті, обліковий № 52599, смт Братське, обласному бюджету Миколаївської області виділено 2,1 млн грн, невикористаний обсяг коштів субвенції становив 1,048 млн грн, або майже половину від профінансованого обсягу (причина повернення коштів – брак часу для реалізації проекту, термін реалізації – 4 місяці).

Наприкінці 2016 року повернено до державного бюджету як невикористані кошти в сумі 18556,2 тис. грн, або 16 відс., здебільшого через неможливість проведення робіт у стислі терміни та несприятливий осінньо-зимовий період. Із загального обсягу повернених коштів субвенції в сумі 10 054,9 тис. грн взагалі не використовувалися на восьми об'єктах (заходах).

Довідково. Поточний ремонт вулиць м. Енергодара (три об'єкти) на суму 441,3 тис. грн – через невключення їх до міської програми фінансування; реконструкція вуличного освітлення с. Червонодніпровка Запорізького району в сумі 117,576 тис. грн – через неможливість виконання робіт у несприятливих погодних умовах; реконструкція мереж водопостачання по вул. Набережна Енергетиків від ВК-523 до ВК-206А м. Южноукраїнська в сумі 3223 тис. грн – через пізнє проведення тендера, підрядник відмовився від виконання робіт; будівництво Озерецької ЗОШ I–II ст. в с. Озерці Володимирецького району Рівненської області (районний бюджет) – в сумі 6207,9 тис. грн – через пізнє укладання договору та несприятливі погодні умови.

За даними Мінрегіону щодо використання коштів субвенції встановлено, що у 2016 році передбачалося співфінансування об'єктів (заходів) за рахунок коштів субвенції, а також за рахунок місцевих бюджетів в сумі 18 410,7 тис. грн (проведено касових видатків – 15 393,7 тис. грн) та інших джерел в сумі 16 494,0 тис. грн (проведено касових видатків – 16 310,0 тис. гривень).

Мали місце випадки, коли кошти субвенції використовувалися в повному обсязі, а заплановані кошти місцевих бюджетів не спрямовувалися на об'єкти або спрямовувалися частково.

Довідково. Зокрема, на об'єкті «Капітальний ремонт покриття вул. Корецька в с. Ганнопіль Славутського району» кошти субвенції використані в повному обсязі (276,2 тис. грн), разом з тим кошти, передбачені бюджетом м. Славутич в сумі 135,318 тис. грн, не спрямовувалися, через що проект не реалізовано; на об'єкті «Капітальний ремонт Марганецької загальноосвітньої школи I–III ступенів № 2 з поглибленим вивченням англійської мови з першого класу» (Дніпропетровська область) кошти субвенції використані в повному обсязі (2700,0 тис. грн), разом з тим із передбачених коштів місцевих бюджетів у сумі 6046,1 тис. грн використані 5657,3 тис. грн, або на 388,8 тис. грн менше (запланована на кінець 2016 року реалізація проекту не завершена).

Усього для завершення у 2016 році в Переліку об'єктів (заходів) затверджено 204 об'єкти (заходи) на суму 92717,2 тис. грн та використано кошти субвенції 82334,6 тис. грн на семи об'єктах (зі строком початку та закінчення виконання робіт 2016 рік), кошти субвенції в сумі 3847,0 тис. грн не

використовувалися, зокрема через: невключення до місцевої програми м. Енергодара; несприятливі погодні умови для проведення робіт; неможливість знайти постачальника для придбання калію йодиду.

Із зазначених 204 об'єктів (заходів) 195 об'єктів (заходів) на суму 86043,6 тис. грн – зі строком початку та завершення робіт 2016 рік (використано 76262,1 тис. грн), решта дев'ять об'єктів є перехідними: один об'єкт (2011–2016 роки) «Поліклініка Ізяславської центральної районної лікарні, вул. Б.Хмельницького, 47, м. Ізяслав Хмельницької області, реконструкція» – профінансовано та використано кошти субвенції в сумі 847,5 тис. грн (об'єкт не введено в експлуатацію, за інформацією Мінрегіону, об'єкт є перехідним (скоригована документація від 26.12.2016), три об'єкти (2013–2016 роки) на суму 1002,1 тис. грн та п'ять об'єктів (2015–2016 роки) на суму 4824,6 тис. гривень.

Довідково. У 2016 році 25 об'єктів на суму 23 137,0 тис. грн планувалося до завершення у 2017 році (використано кошти субвенції в сумі 15002,7 тис. гривень), з яких роботи на п'яти об'єктах завершено у 2016 році (по двох декларація оформлена, а по трьох- оформлюється) на що використані кошти субвенції в сумі 2403,8 тис. грн (затверджено 2510,0 тис. гривень).

За даними Мінрегіону, станом на 01.01.2017 із 204 об'єктів (заходів), роботи на яких заплановано завершити у 2016 році, завершено роботи на 180 об'єктах (заходах), касові видатки – 64854,0 тис. гривень, з яких декларації про готовність об'єкта до експлуатації оформлено на 19 об'єктах (на які використано кошти субвенції в сумі 18066,1 тис. грн), на 68 об'єктах (використано 36422,6 тис. грн) документація знаходилась на стадії оформлення, на 93 (поточний ремонт, видатки – 10365,3 тис. грн) документація непотрібна.

На решті 24 об'єктах (зі строком завершення робіт у 2016 році), на що використано кошти субвенції в сумі 17 480,6 тис. грн, у заплановані терміни роботи не завершено (переважно через неможливість проведення робіт у стислі терміни) та завершення реалізації проектів перенесено на 2017 рік.

Довідково. Зокрема, на об'єктах Дніпропетровської області: «Реконструкція третього підйому по вул. Альпова, 3, в м. Нікополі» (використано субвенції в сумі 5598,7 тис. грн) та «Капітальний ремонт Марганецької загальноосвітньої школи I–III ступенів № 2 з поглибленим вивченням англійської мови з першого класу» (використано субвенції в сумі 2700,0 тис. грн), «Капітальний ремонт покрівлі та заміна вікон в Марганецькій загальноосвітній школі I–III ступенів № 5» (використано субвенції в сумі 964,5 тис. грн); «Капітальний ремонт будівлі (утеплення стін, заміна вікон та зовнішніх дверей, улаштування покрівлі) комунального дошкільного навчального закладу комбінованого типу № 14 "Дзвіночок" Вознесенської міської ради» (Миколаївська область), використано субвенції в сумі 3611,3 тис. гривень.

Отже, отримані місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, що знаходяться на території ЗС АЕС, у 2015–2016 роках кошти субвенції в сумах, відповідно, 108,7 млн грн та 115,9 млн грн, в основному були використані на заходи щодо проведення робіт з реконструкції, капітального ремонту та покращення стану приміщень об'єктів освіти, дорожнього господарства, культури і спорту тощо, що суттєво не вплинуло на рівень належного захисту населення у разі виникнення надзвичайної ситуації на відповідній АЕС та дії іонізуючого випромінювання (на що було заплановано у 2015 році лише

7,7 відс. субвенції, або 8,4 млн грн, а використано 7,9 млн грн, та у 2016 році 6,9 відс, або 8 млн грн, а використано 6,4 млн гривень).

Із запланованих до завершення у 2015 році 240 об'єктів (заходів) реалізовано 217 (використано субвенції 89208 тис. грн); у 2016 році із запланованих 204 об'єктів (заходів) роботи завершено на 180 об'єктах (використано субвенції 64854,0 тис гривень).

IV. ЗАКОННІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СУБВЕНЦІЇ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АУДИТУ, ПРОВЕДЕНОГО В ОКРЕМИХ РЕГІОНАХ)

Аудитом встановлено, що за відсутності належного внутрішнього контролю, розпорядниками бюджетних коштів відповідних місцевих бюджетів Волинської, Дніпропетровської, Запорізької, Рівненської та Хмельницької областей не забезпечено повною мірою дотримання законодавства та ефективного використання і управління коштами субвенції у 2015 та 2016 роках.

Як наслідок, на місцях у 2015 і 2016 роках допускалися факти порушень законодавства та неефективного використання коштів субвенції, яких аудитом встановлено загалом на 5,6 млн грн, а саме: у Волинській області на суму 1,8 млн грн, Дніпропетровській – 2,0 млн грн, Запорізькій – 0,5 млн грн, Рівненській – 0,5 млн грн, Хмельницькій – 0,8 млн гривень). Під час проведення аудиту забезпечено відшкодування незаконних видатків за рахунок субвенції на суму 255,9 тис. грн (у Дніпропетровській області – 107,7 тис. грн, Хмельницькій – 148,2 тис. гривень).

Крім того, встановлено факти процедурних порушень законодавства з питань здійснення закупівель, фінансування капітального будівництва, ведення бухгалтерського обліку тощо у Дніпропетровській, Запорізькій, Рівненській та Хмельницькій областях на загальну суму 15,3 млн гривень.

Зокрема, під час проведення аудиту встановлено:

✓ **Оплата невиконаних робіт та зайво сплачені кошти**

- Аудитом, проведеним у Вараській міській раді Рівненської області (міський голова С. Анощенко) встановлено, що замовником робіт – управлінням освіти виконкому міської ради (начальник – Корень О. М.) на перехідному об'єкті «Реконструкція ЗОШ № 1 в м. Кузнецовськ (м. Вараш) м-н Будівельників, 55 (коригування)», незважаючи на те, що за раніше сплаченими роботами із встановлення водостічної системи даху не минув 10-річний гарантійний термін з часу прийняття цих робіт у 2011 році (договір підряду від 01.08.2011 № 13-в³⁰, укладений з ТзОВ «Інвестиційно-будівельна компанія «Регіон»), у грудні 2016 року за виконання таких же робіт із заміни водостічної системи даху (договір підряду від 05.10.2016 № 158) сплачено тому самому підряднику кошти субвенції на суму 116,9 тис. грн, чим заподіяно

³⁰ Відповідно до п. 2.3 зазначеного договору, гарантійний строк закінчених робіт становить 10 років від дня їх прийняття Замовником. Учасник (Виконавець) зобов'язаний за свій рахунок та своїми силами усувати недоліки (дефекти), несправності, виявлені протягом гарантійного терміну у строки, визначені в дефектному акті. У разі відмови Учасника усунути виявлені недоліки, він зобов'язаний компенсувати Замовнику витрати, пов'язані з усуненням зазначених недоліків, та завдані збитки (пп. 2.6.–2.7. договору).

місцевому бюджету в особі управління освіти значну шкоду (збитки) на зазначену суму. При цьому в порушення вимог ст. 884 Цивільного кодексу України управління освіти не зверталось до підрядної організації із вимогою усунути недоліки (дефекти), що були виявлені протягом гарантійного терміну експлуатації, за власний рахунок.

Щодо вжитих заходів за результатами аудиту ТЗОВ «Інвестиційно-будівельна компанія «Регіон» надало начальнику управління освіти гарантійний лист від 02.06.2017 № 01/06, де зазначено, що в рахунок відшкодування понесених замовником витрат на усунення недоліків (дефектів) підрядна організація зобов'язується виконати інші роботи на об'єкті на суму 116,9 тис. грн за власні кошти.

- Під час огляду, проведеного в ході аудиту у відділі освіти Маневицької райдержадміністрації (Волинська область) (начальник – Книш В. Л.), встановлено невиконання окремих будівельних робіт на об'єкті «Реконструкція приміщень навчально-виховного комплексу Маневицької загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 2 гімназія ім. А.П. Бринського в смт Маневичі», відображених в акті приймання за грудень 2016 року і оплачених на суму **111,1 тис. грн** (акт огляду від 26.05.2017 № 22-2-10/69«д»), чим порушено вимоги п. 6.4.4.1 Правил визначення вартості будівництва (ДСТУ Б Д.1.1-1:2013) та заподіяно місцевому бюджету в особі відділу освіти майнову шкоду (збитки) на зазначену суму.

Довідково. За поясненням начальника відділу освіти (Книш В. Л.), невиконання робіт, передбачених в робочому проекті, зумовлено гострою необхідністю додаткових робіт «саме частини ремонту даху та інші», які не були передбачені затвердженим робочим проектом, але виконаних підрядником «орієнтовно на суму 300,0 тис. гривень».

За результатами аудиту проведено коригування робочого проекту «з урахуванням виконаних додаткових робіт», який поданий на експертизу. Після проведення експертизи проекту з підрядною організацією (ФОП Ліщук Т. В.) передбачається укласти додаткову угоду до основного договору підряду. При цьому мають бути враховані додаткові роботи, які були виконані підрядником у кінці 2016 року, та роботи, які не були ним виконані.

- Аудитом, проведеним у Дніпропетровській області, встановлено, що розпорядником коштів нижчого рівня КЗ «Нікопольський центр первинної медико-санітарної допомоги» (замовник робіт, головний лікар – Горяна В. В.) на об'єкті «Капітальний ремонт нежитлового приміщення амбулаторії комунального закладу «Нікопольський центр первинної медико-санітарної допомоги», через внесення підрядником (ФОП Немцев О. В.) недостовірних даних до акта за грудень 2016 року (форма КБ-2в) та відсутність контролю за їх достовірністю з боку замовника, сплачено підряднику кошти субвенції в сумі **22,7 тис. грн** за обладнання, що не відповідає проектно-кошторисній документації. Так, під час огляду об'єкта було встановлено, що замість електрокотла "Kospel EKCO.L1N 15kW" (Польща), вартістю 26,5 тис. грн, встановлено електрокотел "Дніпро КЕО-15/380" без насоса, виробництва ТОВ "Підприємство "Теплотехніка", вартість якого, за даними інтернет-ресурсу (www.teplotehnika.dp.ua), становить 3,8 тис. грн (26,5 тис. грн – 3,8 тис. грн = **22,7 тис. гривень**). Цим місцевому бюджету в особі КЗ «Нікопольський центр

первинної медико-санітарної допомоги» **заподіяно майнову шкоду (збитки) на зазначену суму.**

Вжитими заходами за результатами аудиту, з метою усунення порушення проведено заміну електрокотла „Дніпро КЕО-15/380” на електрокотел „Kospel EKCO.L1N 15kW” (акт від 15.06.2017).

- Під час проведення огляду на об’єкті **«Реконструкція 3-го підйому по вул. Альпова, 3 в м. Нікополь»** встановлена відсутність трьох одиниць обладнання. Таким чином, унаслідок внесення підрядником ТОВ «СТІЛЛ-ІМПЕКС» недостовірних даних до актів приймання виконаних будівельних робіт за жовтень та грудень 2016 року та відсутності контролю з боку замовника робіт – Департаменту ЖКГ Дніпропетровської облдержадміністрації (директор – Коломоєць А. В.), за рахунок коштів субвенції департаментом зайво сплачено **85,0 тис. грн** за обладнання та роботи, виконання яких не підтверджено актом огляду, чим порушено вимоги п. 6.4.4.1 Правил визначення вартості будівництва (ДСТУ Б Д.1.1-1:2013) та заподіяно місцевому бюджету в особі Департаменту ЖКГ Дніпропетровської облдержадміністрації майнову шкоду (збитки) на зазначену суму.

Довідково. У претензійному листі від 09.06.2017 № 1953/0/112-17 Департаменту ЖКГ Дніпропетровської облдержадміністрації до підрядної організації ТОВ «СТІЛЛ-ІМПЕКС» зазначено, що саме під час проведення аудиту виявлено відсутність обладнання, яке внесено до актів приймання виконаних будівельних робіт (форма КБ-2в) та оплачено за рахунок субвенції.

За результатами аудиту платіжним дорученням від 14.06.2017 № 1982 кошти в сумі 85,0 тис. грн відшкодовані (повернені) ТОВ „СТІЛЛ-ІМПЕКС” на рахунок замовника та відповідно до платіжного доручення останнього від 19.06.2017 № 1299 повернені до державного бюджету.

- Аудитом у виконавчому комітеті Нетішинської міської ради (Хмельницька область) встановлено, що підрядником ТОВ "АЛЬП-ПРОМ" на об’єкті **"Капітальний ремонт тінювих навісів дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 8 "Золотий ключик" по пров. Миру, 12, в м. Нетішині"** на виконання договору підряду від 21.11.2016 № 21/11-16/57 пред’явлено до оплати, а замовником – УКБ виконавчого комітету Нетішинської міської ради (начальник Саєнко Н. В.) – оплачено акт приймання виконаних будівельних робіт за грудень 2016 року, до якого, всупереч вимогам п. 6.4.4.1 Правил визначення вартості будівництва (ДСТУ Б Д.1.1-1:2013), затверджених наказом Мінрегіону від 05.07.2013 № 293, включено вартість матеріалів (дошки) для підлоги та лавок на загальну суму **157,9 тис. грн**, разом з тим роботи з демонтажу старих та встановлення нових лавок та підлоги в грудні 2016 року не проводилися, чим заподіяно місцевому бюджету в особі УКБ виконавчого комітету Нетішинської міської ради майнову шкоду (збитки) на зазначену суму.

Під час проведення аудиту підрядником – ТОВ «АЛЬП-ПРОМ» складено та подано Замовнику Акт від 01.06.2017 № 2 про часткове виконання робіт з улаштування тінювих навісів на зазначеному об’єкті загалом на 179,7 тис. грн, на які використано будівельні матеріали, що були включені до Акта № 1 за грудень 2016 року, на суму 146,2 тис. гривень.

Крім того, проведеними у травні 2017 року оглядами встановлено фактичне невиконання підрядниками у грудні 2015 року сантехнічних робіт на об'єктах «Поточний ремонт захисної споруди цивільного захисту (протирадіаційне укриття), обліковий № 86144» на суму **1,2 тис. грн** та «Поточний ремонт захисної споруди цивільного захисту (протирадіаційне укриття), обліковий № 86135 на **0,8 тис. грн**, які оплачені повністю за рахунок субвенції, **чим завдано майнової шкоди (збитків) на загальну суму 2,0 тис. гривень**. Під час проведення аудиту забезпечено виконання підрядниками вказаних робіт у повному обсязі.

- За результатами аудиту у відділі культури виконавчого комітету Енергодарської міської ради (Запорізька область) встановлено, що в 2016 році підрядною організацією – приватним підприємством фірмою «Мост» (директор Малий О.О.) на об'єкті: «Міський Палац культури «Сучасник» Енергодарської міської ради у м. Енергодарі, пр. Будівельників, 27б, – реконструкція системи опалення будівлі, систем вентиляції та кондиціонування великої глядацької зали», пред'явлено до оплати, а замовником – «МПК «Сучасник» (директор Фалілеєв В.І.) оплачено роботи за актом приймання виконаних будівельних робіт за грудень 2016 року (форма № КБ-2в), до якого, всупереч вимогам п. 6.4.4.1 Національного стандарту ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку від 05.07.2013 № 293, включено вартість пусконаладжувальних робіт системи охолодження повітря «Чіллер» в сумі **45,1 тис. грн**, які фактично не проводилися, що призвело до нанесення місцевому бюджету в особі «МПК «Сучасник» майнової шкоди (збитку) на зазначену суму.

Під час проведення огляду об'єкту реконструкції в травні 2017 року встановлено, що пусконаладжувальні роботи на об'єкті фактично проводяться в період проведення аудиту.

Довідково. Після проведення аудиту «МПК «Сучасник» надіслано 25.07.2017 факсом копію Декларації про готовність до експлуатації об'єкта, який належить до I–III категорії складності (zareєстрована відділом державного архітектурно-будівельного контролю Енергодарської міської ради 31.05.2017 № ЗП 142171510019).

- Під час аудиту проведено огляд об'єкта "Встановлення станції приготування та дозування розчину флокулянта на НФС в м. Марганці, II підйом. Технічне переоснащення" (замовник – Департамент ЖКГ Дніпропетровської ОДА) та встановлено, що чотири одиниці обладнання, сплачені за кошти субвенції в сумі **1490,2 тис. грн** відповідно до актів приймання змонтованого обладнання від 30.10.2015 № 2/137 та від 18.11.2015 № 4/137, відсутні. Водночас, відповідно до п. 1.1 договору на виконання робіт від 01.09.2015 № 137, підрядник ТОВ "Стройконтакт" зобов'язується виконати роботи на зазначеному об'єкті відповідно до проектної документації.

Фактично, замість чотирьох одиниць згаданого обладнання встановлено інше обладнання (у тому числі шнековий насос, дата виготовлення 15.03.2003), яке не відповідає маркам і назвам, зазначеним в актах приймання змонтованого обладнання, оплаченого за рахунок субвенції. Технічна документація (паспорти), гарантійні талони, сертифікати відповідності, дані щодо вартості заміненого обладнання відсутні.

Довідково. Під час додаткового опрацювання відповідних зауважень Департаментом ЖКГ Дніпропетровської облдержадміністрації не надано сертифікатів, паспортів на встановлене обладнання, при цьому надано три гарантійні талони на обладнання, серійні номери якого не відповідають серійним номерам, зафіксованим під час огляду на об'єкті.

Отже, оплата за обладнання в сумі 1490,2 тис. грн здійснена безпідставно, оскільки не відповідає п. 31 Загальних умов укладання та виконання договорів підряду в капітальному будівництві, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2005 № 668, та ст. 9 Закону України від 16.07.1999 № 996-XIV "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", чим заподіяно місцевому бюджету в особі Департаменту ЖКГ майнову шкоду (збитки) на цю суму.

Довідково. У запереченнях до акта аудиту від 09.06.2017 № 21-10/18-240, наданих Департаментом ЖКГ Дніпропетровської облдержадміністрації від 15.06.2017 № 2045/0/112-17, невідповідність оплати пояснюється тим, що ТОВ "Дніпропроект" погодило заміну проектного обладнання на аналогічне, а в актах виконаних робіт та актах змонтованого обладнання вказано найменування обладнання, передбаченого ПКД, а не аналогового. Зазначене заперечення не може бути прийнято, оскільки порушено вимоги п. 11 Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 560, стосовно того, що Замовником проектно-коштористної документації – КП «Марганецьке виробниче управління водопровідно-каналізаційне господарство» Дніпропетровської обласної ради не проведено експертизи змін до раніше затвердженої ПКД щодо заміни обладнання на загальну суму 1490,2 тис. гривень. Через прорахунки у технічних рішеннях (недостатній тиск для включення станції в автоматичному режимі) наразі об'єкт не функціонує.

Під час додаткового опрацювання відповідних документів, проведеного територіальним управлінням Рахункової палати (у м. Дніпро), Департаментом ЖКГ Дніпропетровської облдержадміністрації не надано Журналу авторського нагляду, який здійснювався ТОВ "Дніпроводпроект", що не дає можливості підтвердити фактичну заміну обладнання, передбаченого ПКД. Відповідно до акта приймання-здачі від 15.02.2017 та акта приймання – передачі від 02.03.2017 в господарське відання КП "Марганецьке виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства" Дніпропетровської обласної ради, передано суцільний комплекс "Встановлення станції приготування та дозування розчину флокулянта на НФС в м. Марганець, II підйом. Технічне переоснащення".

✓ **Неефективне використання коштів субвенції**

Аудитом встановлені факти непродуктивного використання коштів субвенції на загальну суму 4014,0 тис. грн, у тому числі: у Волинській області – 1823,8 тис. грн, Дніпропетровській – 1827,5 тис. грн, Рівненській – 361,1 тис. грн та Хмельницькій – 1,6 тис. гривень. Зокрема:

- Департаментом ЖКГ Дніпропетровської облдержадміністрації у 2015 році безрезультативно та непродуктивно використано кошти субвенції в сумі 1811,0 тис. грн на об'єкті "Встановлення станції приготування та дозування розчину флокулянту на НФС в м. Марганець, II підйом. Технічне переоснащення", зокрема через прорахунки у технічних рішеннях (недостатній тиск для включення станції в автоматичному режимі). Декларація про готовність об'єкта до експлуатації отримана у квітні 2016 року, однак станом на 01.06.2017 (на час проведення аудиту) **об'єкт не функціонує**, як наслідок, запланованого соціально-економічного ефекту не досягнуто, що свідчить про непродуктивне використання коштів субвенції.

- При проведенні аудиту в УКБ Волинської ОДА встановлено, що внаслідок нездійснення Маневицькою селищною радою (голова селищної ради Гаврилюк О. О.) запланованого співфінансування у 2015 році в сумі 59,5 тис. грн на виконання робіт із завершення будівництва артезіанської свердловини і насосної станції, а також будівництво повітряної лінії електропередач (ЛЕП) із встановленням трансформаторної підстанції, без виконання яких в комплексі водопостачання не може здійснюватися, майже 1,5 року економічного та соціального ефектів від використання у 2015 році субвенції в сумі 1 110,6 тис. грн на будівництво зазначеної водопровідної мережі не було досягнуто (об'єкт не працює), тобто кошти субвенції використані непродуктивно.

- Аудитом, проведеним у відділі освіти Маневицької райдержадміністрації (начальник – Книш В. Л.), встановлено, що об'єкт "Реконструкція приміщень навчально-виховного комплексу Маневицької загальноосвітньої школи I–III ступенів № 2 гімназія ім. А.П. Бринського в смт Маневичі", на виконання робіт на якому у 2016 році витрачені кошти субвенції в сумі 713,2 тис. грн (заплановано завершення робіт у 2016 році), не введений в експлуатацію, оскільки, за поясненням начальника відділу освіти, в ході виконання робіт виникли додаткові роботи, які не були передбачені затвердженою ПКД. На час проведення аудиту здійснено коригування ПКД та подано її на експертизу. Після проходження експертизи буде підготовлено декларацію про готовність об'єкта до експлуатації та подано на реєстрацію в Держархбудінспекцію. Проте, станом на 01.06.2017, об'єкт в експлуатацію не введений, протягом їяти місяців економічного та соціального ефектів від використання у 2016 році субвенції в сумі 713,2 тис. грн не було досягнуто, що на цей час є непродуктивним використанням бюджетних коштів.

✓ **Недотримання законодавства про закупівлі**

Аудитом встановлено факти процедурних порушень, допущених комітетом з конкурсних торгів Департаменту ЖКГ Дніпропетровської облдержадміністрації (голова комітету – Разводов В. В.) на суму 1928,6 тис. гривень. Зокрема, при проведенні у 2015 році закупівлі робіт "Встановлення станції приготування та дозування розчину флокулянту на НФС в м. Марганець, II підйом. Технічне переоснащення" комітетом з конкурсних торгів Департаменту ЖКГ допущено до оцінки пропозиції учасників (ТОВ ВКФ «Механомонтаж» і ТОВ «Стройконтракт»), які не відповідали умовам документації конкурсних торгів (фінансову та іншу звітність зазначеними суб'єктами малого підприємництва подано з порушенням кваліфікаційних вимог) та мали бути відхилені на підставі частини першої статті 29 Закону України "Про здійснення державних закупівель" від 10.04.2014 № 1197 (зі змінами), а конкурсні торги мали бути відмінені на підставі частини першої статті 30 цього Закону. За результатами вказаної процедури комітет визначив переможцем ТОВ «Стройконтракт», акцептовано його пропозицію в сумі 1786,5 тис. грн та департаментом укладено договір.

Довідково. Департаментом ЖКГ надано звіт про фінансові результати за 2014 рік ТОВ "Стройконтракт", звіт про рух грошових коштів за 2014 рік, фінансовий звіт за I квартал 2015 року, які не містять належної відмітки про прийняття органом Держстату

(штампу ГУ статистики у Дніпропетровській області). За результатами вищенаведеного висновки, які викладені у Звіті, залишаються без змін.

✓ **Порушення вимог ведення бухгалтерського обліку**

Аудитом встановлено, що на об'єкті «Капітальний ремонт нежитлового приміщення амбулаторії КЗ «Нікопольський центр первинної медико-санітарної допомоги» за адресою: вул. Жуковського, 105, в м. Нікополі Дніпропетровської області» фактично здійснено реконструкцію існуючої будівлі, що підтверджується проведенням оглядом.

Крім того, архітектурно-будівельною частиною проектно-кошторисної документації передбачено «...**реконструкцію** і ремонт будівельних конструкцій існуючої будівлі колишньої аптеки з метою перепланування її для розміщення амбулаторії, зокрема шляхом зведення зовнішньої стіни, гіпсокартонних перегородок кабінетів, утеплення зовнішніх стін, встановлення нових віконних блоків, утеплених металевих дверей» тощо. Тобто змінено функціональне призначення будівлі – колишня аптека перебудована в амбулаторію, про що свідчить проведена реконструкція.

Встановлено, що витрати на будівельні роботи КЗ «Нікопольський центр первинної медико-санітарної допомоги» в порушення вимог пункту 1 розділу III НП(С)БОДС 121 «Основні засоби»³¹, Порядку застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ³² та Порядку від 29.12.2015 № 1219³³, після отримання 10.01.2017 Декларації про готовність до експлуатації зазначеного об'єкта, не було відображено на рахунку 1013 «Будинки, споруди та передавальні пристрої» (через віднесення їх у 2016 році на фактичні видатки без одночасного відображення на рахунку 141 «Капітальні інвестиції в основні засоби»), чим допущено заниження вартості активів на 1057,1 тис. гривень.

Аудитом встановлено, що управлінням ЖКГ Нікопольської міської ради в порушення статей 8 і 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Інструкції про форми меморіальних ордерів бюджетних установ та порядок їх складання, затвердженої наказом Держказначейства від 27.07.2000 № 68, протягом 2015–2016 років та I півріччя 2017 року не велась книга «Журнал-головна». За таких умов, зведена бюджетна та фінансова звітність Управління ЖКГ Нікопольської міської ради станом на 09.06.2017 року виконана лише на підставі меморіальних ордерів.

Довідково. Протягом 2015 – 2016 років управлінням ЖКГ проведено видатків за рахунок субвенції в загальній сумі 21618,1 тис. гривень.

✓ **Недотримання законодавства у сфері капітального будівництва**

➤ У порушення вимог п. 7 Порядку затвердження титулів об'єктів, будівництво яких здійснюється із залученням бюджетних коштів, коштів державних підприємств, установ та організацій, а також кредитів, наданих під

³¹ Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби» затверджений наказом Міністерства фінансів від 12.10.2010 № 1202 із змінами.

³² Затверджений наказом Мінфіну від 26.06.2013 № 611.

³³ "Про затвердження деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку в державному секторі".

державні гарантії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.09.1997 № 995, титул об'єкта "Реконструкція з добудовою існуючої будівлі під гуртожиток Славутського обласного спеціалізованого ліцею-інтернату поглибленої підготовки учнів в галузі науки по вул. Князів Сангушків, 8 в м. Славута Хмельницької області" у 2015–2016 роках не складався, директором Ліцею (Саприкіна О. Я.) не затверджувався та департаментом освіти і науки Хмельницької облдержадміністрації не погоджувався. На цей об'єкт у 2015 – 2016 роках спрямовано кошти субвенції у сумі **5549,2 тис. гривень**.

➤ У порушення вимог п. 19 Порядку державного фінансування капітального будівництва, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1764, яким передбачено, що кінцеві розрахунки здійснюються у двотижневий термін після виконання і приймання всіх передбачених договором (контрактом) робіт та реєстрації декларації про готовність об'єкта до експлуатації, департаментом ЖКГ Дніпропетровської ОДА (директор – Коломоєць В. А.) у 2015 році без наявності зареєстрованої декларації про готовність об'єкта до експлуатації по трьох об'єктах³⁴ капітального ремонту проведено оплату на загальну суму **113,5 тис. грн**; управлінням освіти Енергодарської міськради (начальник – Плахотна Т.О.) та «МПК «Сучасник» (директор – Фалілеєв В. І.) – Запорізька область, без наявності зазначеної декларації сплачено кошти субвенції, відповідно, в сумі **173,3 тис. грн** (по чотирьох об'єктах) та **254,9 тис. гривень**.

➤ У порушення вимог п. 8 ст. 39 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 № 3038-VI та пунктів 3, 12 Порядку прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 461, встановлено факти експлуатації об'єктів без відповідних декларацій. За таких умов витрачено (відповідними розпорядниками субвенції у Дніпропетровській, Запорізькій та Рівненській областях) кошти в сумі 6703,3 тис. гривень³⁵.

Довідково. За результатами ознайомлення з проектом Звіту (лист Рахункової палати від 27.07.2017 №18-1377) Департаментом житлово-комунального господарства та будівництва Дніпропетровської облдержадміністрації надіслано зауваження (лист від 31.08.2017 №2691/0/112-17) до окремих його положень, які розглянуті відповідно до ст. 35 Закону України "Про Рахункову палату", складено відповідну довідку (додаток до Звіту).

³⁴ 89,3 тис. грн – на об'єкті «Встановлення станції приготування та дозування розчину флокулянта на НФС в м. Марганець, II підйом. Технічне переоснащення», 13,4 тис. грн – «Капітальний ремонт дороги по вул. Петровського в с. Настасівка Томаківського району»; 10,8 тис. грн – «Капітальний ремонт дороги по вул. Кірова в с. Топила Томаківського району».

³⁵ У м. Енергодар (Запорізька область): «Міський Палац культури «Сучасник» – реконструкція системи опалення будівлі, вентиляції глядацької зали» – 5224,0 тис. грн. та трьох об'єктів освіти на суму 367,7 тис. грн (реконструкція системи опалення у ДНЗ "Веселка", "Золота рибка" та "Джерельце"); у Дніпропетровській області: «Капітальний ремонт дороги по вул. Петровського в с. Настасівка Томаківського району» – 268,1 тис. грн та «Капітальний ремонт дороги по вул. Кірова в с. Топила Томаківського району» – 216,6 тис. грн; у Рівненській області: "Реконструкція каналізаційної мережі по вул. Городище у м.Острог" – 626,9 тис. гривень.

V. АНАЛІЗ ЗВЕРНЕНЬ МІСЦЕВИХ І ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ, ДЕПУТАТІВ РІЗНИХ РІВНІВ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ДЖЕРЕЛА ТА ПОВНОТИ НАДАННЯ КОШТІВ СУБВЕНЦІЇ

В результаті спрямування з 2015 року, у зв'язку з прийняттям відповідних норм Закону України від 28.12.2014 № 79-VII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин», лише частини коштів збору для формування джерела субвенції відповідні місцеві бюджети та громади, на території яких розміщені атомні енергоблоки, втратили частково фінансові ресурси, які б сприяли вирішенню актуальних питань щодо будівництва, реконструкції, капітального та поточного ремонту захисних споруд, об'єктів спеціальної соціальної інфраструктури та інших цілей.

Аудитом встановлено, що керівництво низки відповідних обласних державних адміністрацій та депутати ряду міських рад протягом 2015–2017 років зверталися до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, окремих центральних органів виконавчої влади стосовно недоцільності вилучення залишків коштів субвенції з місцевих бюджетів, неповернення нерозподілених (а отже, і невикористаних) коштів, що передбачались в 2014 році, та зменшення обсягів субвенції в 2015 – 2017 роках. Вони вважали такі дії протиправними і такими, що порушують права населення територій, на яких розміщуються ядерні установки, на соціально-економічну компенсацію ризику від їх діяльності, що є порушенням Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».

Довідково. Такими є звернення, зокрема: Голови Запорізької обласної державної адміністрації Бриля К. І. від 12.07.2016 № 08-22/2196; депутатів Острозької районної ради від 18.03.2016 № 73; депутатів Кузнецовської міської ради від 25.03.2016 № 170; звернення депутатів Енергодарської міської ради від 09.06.2015 № 79.

Крім того, Славутська міська рада Хмельницької області направила 12.08.2016 до Окружного адміністративного суду м. Києва позовну заяву за № 04-29/1766 із зазначеного питання до Кабінету Міністрів України. Рішеннями по справі № 826/7262/15 Окружного адмінсуду м. Києва (11.08.2015), Київського апеляційного адміністративного суду (26.11.2015) та Вищого адміністративного суду України (04.01.2016) відмовлено у задоволенні зазначеної позовної заяви та вказано, що ухвала оскарженню не підлягає. Не погоджуючись з рішеннями судової гілки влади України, Славутська міська рада Хмельницької області 17.06.2016 року подала позов до Європейського суду з прав людини.

Звернення щодо вирішення питань, пов'язаних з недостатністю у 2015–2016 роках коштів субвенції на виконання відповідних заходів через формування її джерела лише за рахунок частини сплаченого до державного бюджету збору, надходили до Рахункової палати від окремих народних депутатів України. Зокрема, зазначені проблемні питання порушувалися у зверненні народного депутата України Дерев'янка Ю. Б. від 20.01.2017 № 291-47 (до листа міського голови м. Нетішин Супрунюка О. О.), дослідженнями яких проведено і підтверджено під час аудиту на відповідних об'єктах м. Нетішина відповідні негативні соціальні наслідки.

Аудитом встановлено, що подібними проблемами стосовно надання і використання субвенції стурбований також ДП «НАЕК Енергоатом». Особливої гостроти вони набули (лист від 18.12.2015 № 18543/15) при проведенні громадських слухань з продовження терміну експлуатації діючих

енергоблоків, що ставиться у пряму залежність від виконання законодавчих норм. Тому на численні звернення органів місцевого самоврядування ДП «НАЕК Енергоатом» надіслало до Прем'єр-міністра України 02.12.2015 лист з проханням надати доручення Мінрегіону невідкладно внести на розгляд Кабінету Міністрів України проекти відповідних постанов.

Довідково. Про внесення змін до Порядку та умов № 91 в частині збільшення на 2015 рік субвенції до рівня фактичних платежів ДП «НАЕК Енергоатом», здійснених за відповідним збором у поточному році; про повернення територіальним громадам зон спостереження сплаченого у 2014 році ДП «НАЕК Енергоатом» до Державного бюджету та нерозподіленого збору в розмірі 229866,0 тис. грн на соціально-економічну компенсацію ризику населення.

За результатами комітетських слухань «Стратегічний розвиток ядерної галузі України» від 15.04.2016³⁶ і на виконання імперативних норм Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку" було запропоновано збільшити на 2017 рік розмір субвенції до рівня фактичних платежів ДП «НАЕК «Енергоатом», здійснених за відповідним збором у 2017 році, а також недоотриманих коштів у 2014–2016 роках на суму 612,2 млн гривень. Проте наразі ця пропозиція залишається нереалізованою.

Довідково. Із зазначених питань до Прем'єр-міністра України звернувся народний депутат України Бандуров В. В. – Голова підкомітету з питань ядерної енергетики та ядерної безпеки Верховної Ради України (лист від 31.03.2017 №03/17-38).

Аудитом встановлено, що протягом 2015–2017 років Мінрегіон постійно звертає увагу Мінфіну на необхідність вирішення питання збільшення обсягу субвенції та внесення відповідних змін до Бюджетного кодексу України.

Так, Державний секретар Мінрегіону Малашкін М. А. листом від 24.01.2017 № 7/6-867 повідомив Мінфін, що на виконання доручення Кабінету Міністрів України від 17.01.2017 № 1570/1/1-17 розглянуто лист Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики від 12.01.2017 № 04-27/9-1241 щодо надання пропозицій до проекту експертного висновку до законопроекту³⁷ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження» (реєстраційний № 5632 від 04.01.2017), та **про доцільність внесення змін до Бюджетного кодексу в частині визначення одним із джерел формування спеціального фонду Державного бюджету України збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження.**

Довідково. Проведеним аналізом порівняльної таблиці до проекту Закону України встановлено, зокрема, що збір на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, передбачено включити до ст. 9 Податкового кодексу України в розділі Загальнодержавні податки та збори.

Мінрегіон листом від 03.05.2017 № 7/19-4728 за підписом заступника міністра Парцхаладзе Л. Р. інформував Мінфін, зокрема, щодо необхідності

³⁶ Проведених у Комітеті Верховної Ради України з питань ПЕК, ядерної політики та ядерної безпеки.

³⁷ Законопроект розроблено з метою усунення вад правового регулювання щодо встановлення збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження.

внесення змін до Бюджетного кодексу України під час підготовки проекту Державного бюджету України на 2018 рік в частині визначення одним із джерел формування спеціального фонду Державного бюджету України збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження.

Таким чином, актуальним залишається питання щодо внесення відповідних змін до Бюджетного кодексу України в частині визначення одним із джерел формування спеціального фонду Державного бюджету збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження. Це дасть можливість забезпечити необхідними фінансовими ресурсами відповідні місцеві громади у ЗС АЕС та зняти соціальну напругу.

ВИСНОВКИ

1. Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (головний розпорядник коштів), Волинською, Дніпропетровською, Запорізькою, Миколаївською, Рівненською, Херсонською, Хмельницькою обласними державними адміністраціями та відповідними місцевими органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування у 2015–2016 роках забезпечено загально виконання бюджетної програми за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження. Із затверджених у державному бюджеті асигнувань у сумі 108,7 млн грн і 115,9 млн грн використано 94 відс. і 84 відс. коштів субвенції, відповідно, що сприяло поліпшенню якісного стану низки об'єктів спеціальної соціальної інфраструктури у зонах спостереження чотирьох діючих атомних електростанцій.

У 2015 та 2016 роках за рахунок виділених асигнувань субвенції на території ЗС АЕС завершено 444 об'єкти і заходи у сфері освіти, охорони здоров'я, дорожнього господарства, ЖКГ тощо, або 90 відс. від запланованих. Водночас рівень планування, фінансування і виконання робіт з підтримання у справному стані захисних споруд цивільного захисту становив лише 5 відс. до загального обсягу затверджених бюджетних призначень на 2015–2016 роки. Ряд запланованих у цей період робіт і заходів на відповідних об'єктах спеціальної соціальної інфраструктури не завершено в установлені терміни, що не дозволило належно мінімізувати відповідні ризики населення, яке проживає на територіях у ЗС АЕС. Основними причинами цього є недоліки щодо управління коштами як на центральному, так і місцевому рівні, прогалини у законодавстві, а також неповна реалізація окремих пропозицій Рахункової палати за результатами попереднього аудиту.

Через відсутність на місцях у відповідних розпорядників коштів дієвої системи внутрішнього контролю у низці регіонів встановлено факти порушення законодавства при використанні коштів субвенції, допущення процедурних порушень на загальну суму 18,5 млн грн, та неефективного використання – на 4 млн гривень.

2. Нормативно-правове забезпечення з окремих питань надання та використання у 2015–2017 роках субвенції було недосконалим, що не сприяло ефективності управління її коштами.

Затверджений законами про державний бюджет на 2015–2017 роки обсяг субвенції розподілено між місцевими бюджетами за постановами Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 284, від 06.07.2016 № 412 і від 12.04.2017 № 260. При цьому положеннями Порядку та умов надання субвенції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2012 № 91 (із змінами), не встановлено термінів надання місцевими органами влади пропозицій Мінрегіону для формування переліків об'єктів та заходів, і термінів їх затвердження Мінрегіоном. Це створило умови для затвердження переліків об'єктів та заходів лише у вересні-жовтні 2015–2016 років та виконання запланованих робіт у несприятливий осінньо-зимовий період.

У 2017 році перелік об'єктів і заходів затверджений Мінрегіоном 30.06.2017 на суму 18,6 млн грн, або лише 13,5 відс. річного обсягу субвенції, що створює ризики для своєчасного та повного використання коштів і виконання запланованих робіт та умови для повернення невикористаних коштів субвенції до державного бюджету.

Водночас у зазначеному Порядку та умовах надання субвенції усі напрями використання субвенції визначені як такі, на які насамперед спрямовуються кошти субвенції. Це призвело до можливості планування і використання органами влади на місцях субвенції за напрямками, які вирішують переважно поточні проблеми відповідних територій ЗС АЕС, незважаючи на те, що деякі захисні споруди є обмежено готовими або неготовими взагалі.

Міністерством охорони здоров'я України не забезпечено виконання вимог ст. 8 Закону України "Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання", п. 3 Порядку здійснення невідкладних заходів профілактики серед населення України у разі виникнення радіаційної аварії, затвердженого наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 08.11.2011 № 154 (zareєстрований в Мін'юсті 25.11.2011), і виконання відповідних пропозицій Рахункової палати щодо затвердження Регламенту проведення йодної профілактики населення у разі загрози радіаційно-ядерних аварій на атомних електростанціях або їх виникнення.

3. Планування Мінрегіоном бюджетних призначень за рахунок субвенції на 2016 і 2017 рік у сумі 115,9 млн грн і 137,5 млн грн, відповідно, здійснювалося за відсутності розрахунків та обґрунтувань до відповідних бюджетних запитів, що не відповідає вимогам ст. 7 Бюджетного кодексу та не сприяло ефективності управління коштами субвенції.

Визначена Мінрегіоном у бюджетних запитах на 2016 і 2017 роки, які направлялися до Мінфіну, додаткова потреба у коштах субвенції в сумах 137,5 млн грн і 522,0 млн грн, відповідно, для формування субвенції та фінансування заходів і об'єктів не врахована. Зазначене, а також недоліки при плануванні не дозволили суттєво підвищити рівень виконання необхідних заходів на відповідних територіях ЗС АЕС щодо приведення у належний стан

таких важливих об'єктів спеціальної соціальної інфраструктури, як захисні споруди цивільного захисту.

Зокрема, на території Братського району (Миколаївська область) обліковується 15 захисних споруд комунальної власності, з яких 11 – потребують виготовлення проектної документації на капітальний ремонт та є обмежено готовими.

4. Значні обсяги профінансованих коштів субвенції протягом тривалого часу на місцях не використовувалися, що знижувало ефективність їх витрачання у 2015 та 2016 роках.

Через недоліки в управлінні і довготривалий процес надання місцевими органами влади пропозицій для включення до переліків об'єктів (заходів), розгляду та затвердження їх Мінрегіоном, станом на 01.09.2015 на рахунках місцевих бюджетів та бюджетних установ було накопичено коштів субвенції в сумі 60,7 млн грн (або 56 відс. річного обсягу), які надійшли у червні-серпні і не використовувалися. Аналогічно у 2016 році, станом на 01.09.2016 було накопичено коштів субвенції в сумі 64,4 млн грн, або 56 відс. річного обсягу (фінансування за липень-серпень), які в повному обсязі також не використовувалися.

Внаслідок прорахунків у плануванні, недоліків та довготривалого формування, уточнення пропозицій щодо фінансування об'єктів і заходів з боку відповідних місцевих органів влади, за підсумками 2015 і 2016 років окремими місцевими бюджетами повернуто до державного бюджету залишок невикористаних коштів у 2015 році – 6,1 млн грн, у 2016 – 18,6 млн грн, що свідчить про неефективне управління коштами субвенції.

Зокрема, через повернення у 2016 році більше половини одержаних коштів субвенції (7,1 млн грн), виділених на будівництво Озерецької ЗОШ І–ІІ ступенів в с. Озерці Володимирецького району Рівненської області, рівень готовності об'єкта станом на 01.06.2017 становить лише 2 відс. до загальної кошторисної вартості (42,7 млн гривень).

5. Через відсутність належного внутрішнього контролю з боку відповідних розпорядників коштів субвенції на місцях у 2015 і 2016 роках допущено низку порушень законодавства та неефективне використання коштів субвенції на загальну суму 5,6 млн грн, а саме: у Волинській області на суму 1,8 млн грн, Дніпропетровській – 2,0 млн грн, Запорізькій – 0,5 млн грн, Рівненській – 0,5 млн грн, Хмельницькій – 0,8 млн гривень.

У тому числі встановлено факти заподіяння шкоди (збитків) на 2,0 млн грн через оплату невиконаних робіт та зайвої сплати коштів субвенції (у Волинській області на суму 111,1 тис. грн, Дніпропетровській – 1597,9 тис. грн, Запорізькій – 45,1 тис. грн, Рівненській – 116,9 тис. грн, Хмельницькій – 159,9 тис. гривень). Виявлено неефективне використання субвенції на суму 4,0 млн грн, з них: у Волинській області – 1,8 млн грн, Дніпропетровській – 1,8 млн грн, Рівненській – 361,1 тис. гривень.

Під час проведення аудиту забезпечено відшкодування незаконних витрат за субвенцією на суму 255,9 тис. грн (у Дніпропетровській області – 107,7 тис. грн, Хмельницькій – 148,2 тис. гривень). Зокрема, за виявленим під

час аудиту фактом оплати невстановленого обладнання ТОВ "СТІЛЛ-ІМПЕКС" у червні 2017 на рахунок замовника (департамент ЖКГ Дніпропетровської області) повернуто кошти в сумі 85,0 тис. грн, які останнім перераховано до державного бюджету.

Крім того, встановлено факти процедурних порушень законодавства з питань здійснення закупівель, фінансування капітального будівництва, ведення бухгалтерського обліку тощо у Дніпропетровській, Запорізькій, Рівненській та Хмельницькій областях на загальну суму 15,3 млн гривень.

6. Окремими місцевими органами влади не приділялася належна увага забезпеченню планування, фінансування і виконання необхідних робіт на захисних спорудах на відповідних територіях ЗС АЕС та придбання препаратів стабільного йоду.

Зокрема, Маневицькою райдержадміністрацією (Волинська область) захисні споруди не запропоновані для забезпечення фінансуванням за 2015–2016 роки у переліках об'єктів, затверджених Мінрегіоном. Як наслідок, з чотирьох захисних споруд цивільного захисту в районі до використання за призначенням готова лише одна.

Жодна захисна споруда цивільного захисту м. Острога та Острозького району (Рівненська область) не відповідає вимогам до утримання захисних споруд цивільної оборони у мирний час та ДБН А.3.1-9-2000 "Прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом захисних споруд цивільної оборони та їх утримання". Із загальної кількості захисних споруд (72 од.) за підсумками технічної інвентаризації оцінено як "не готові" до використання за призначенням 21 відс. та "обмежено готові" – 79 відс. споруд.

Місцеві органи влади Острозького району та м. Острога (Рівненська область) не подавали пропозиції щодо придбання та накопичення достатньої кількості препаратів йодиду калію для населення м. Острога, яке проживає в зоні спостереження Хмельницької АЕС. В результаті з жовтня 2015 року населення міста не забезпечене запасом препаратів стабільного йоду в режимі цілодобової доступності, що не відповідає вимогам пп. 4, 6, 7 Порядку здійснення невідкладних заходів йодної профілактики серед населення України у разі виникнення радіаційної аварії (затвердженого наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 08.11.2011 № 154).

7. Результати аудиту свідчать, що використання у 2015 та 2016 роках у межах затверджених обсягів коштів субвенції і здійснення більшості запланованих заходів дозволило вирішити низку проблемних питань щодо поліпшення стану спеціальної соціальної інфраструктури на відповідних територіях ЗС АЕС. Водночас на місцях у ЗС АЕС залишаються невирішеними питання приведення у належний стан готовності для використання за призначенням низки захисних споруд цивільного захисту, а також проведення робіт на інших об'єктах спеціальної соціальної інфраструктури (відповідні заклади охорони здоров'я, навчальні заклади, пункти збору населення тощо).

При цьому прийняття Закону України від 28.12.2014 № 79-VII "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних

відносин" у частині внесення змін до статті 29 Бюджетного кодексу щодо зарахування цільового збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення до загального фонду державного бюджету створило умови та призвело до можливості планування та затвердження в законах про держбюджет на 2015–2017 роки видатків субвенції в обсягах, менших за планові обсяги надходжень коштів цільового збору, а також повернення коштів субвенції наприкінці року до державного бюджету.

Такі зміни не мають економічного обґрунтування, оскільки частина коштів цільового збору, яка залишилася у загальному фонді державного бюджету і не спрямовується у вигляді субвенції у зони спостереження АЕС, не може бути використана так, як встановлено положеннями Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку", а саме, зазначений збір є цільовим і направляється виключно на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території ЗС АЕС.

Як результат, на сьогодні норми зазначеного Закону, згідно з якими цей збір віднесено до доходів спеціального фонду державного бюджету, не узгоджуються з нормою Бюджетного кодексу, згідно із якою з 01.01.2015 року цей збір віднесено до доходів загального фонду державного бюджету.

У зв'язку із згаданими змінами у законодавстві наприкінці 2014 року з рахунків спеціального фонду місцевих бюджетів списано залишки коштів субвенції, які утворилися протягом 2011–2013 років у сумі 69,2 млн грн, що призвело до низки звернень місцевих органів влади до Кабінету Міністрів України і створило відповідну соціальну напругу на місцях. У 2015 році обсяг затверджених у загальному фонді державного бюджету і профінансованих коштів субвенції становить 34 відс. від суми цільового збору, сплаченого до загального фонду державного бюджету (317,5 млн грн); у 2016 році – 33 відс. (352,7 млн гривень); на 2017 рік доходи державного бюджету від збору передбачено в сумі 423,1 млн грн, а видатки за субвенцією затверджені в сумі 137,5 млн грн, або 32,5 відс. збору.

Такий стан породжує відповідні звернення місцевих і центральних органів влади, депутатів різних рівнів до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України. При цьому Мінрегіон вважає за необхідне внесення змін до Бюджетного кодексу під час підготовки проекту Державного бюджету України на 2018 рік в частині визначення одним з джерел формування спеціального фонду держбюджету збір на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження.

За результатами слухань "Стратегічний розвиток ядерної галузі України" від 15.04.2016, проведених у Комітеті Верховної Ради України з питань ПЕК, ядерної політики та ядерної безпеки, а також на виконання норм Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку", зокрема, було запропоновано Кабінету Міністрів України збільшити на 2017 рік розмір субвенції до рівня фактичних платежів ДП "НАЕК "Енергоатом", здійснених за відповідним збором у 2017 році. Проте наразі зазначена пропозиція залишилася нереалізованою.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Відомості про результати аудиту ефективності використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження у формі рішення Рахункової палати надіслати **Кабінету Міністрів України** та рекомендувати:

1.1. Внести в установленому порядку зміни до "Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження", затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2012 № 91 (зі змінами), в частині: встановлення строків надання місцевими органами влади пропозицій Мінрегіону для формування переліків об'єктів (заходів) та термінів їх затвердження Мінрегіоном для своєчасного фінансування за рахунок субвенції; встановлення, що об'єкти спеціальної соціальної інфраструктури у сфері освіти, охорони здоров'я, дорожнього господарства тощо можуть плануватися і фінансуватися лише за умови повного забезпечення потреб у необхідному фінансуванні захисних споруд, закупівлі засобів індивідуального захисту органів дихання та препаратів стабільного йоду, навчання населення правилам користування ними.

1.2. Доручити:

- Міністерству охорони здоров'я України вжити додаткових заходів щодо виконання вимог ст. 8 Закону України "Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання" стосовно затвердження Регламенту проведення йодної профілактики населення у разі загрози радіаційно-ядерних аварій на атомних електростанціях або їх виникнення;

- Державній службі України з надзвичайних ситуацій надати інформацію Мінрегіону щодо стану фактичної потреби та рівня забезпечення населення у ЗС АЕС засобами колективного захисту (захисні споруди) комунальної форми власності для визначення необхідних обсягів їх фінансування за рахунок коштів субвенції.

1.3. З метою виконання вимог Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку" щодо спрямування цільового збору у вигляді субвенції місцевим бюджетам на виконання відповідних заходів у ЗС АЕС та зняття соціальної напруги щодо вирішення зазначеного питання:

- внести в установленому порядку законопроекти щодо: збільшення на 2017 рік обсягів субвенції до рівня планових надходжень цільового збору; внесення змін до частини 2 ст. 29 Бюджетного кодексу України стосовно зарахування збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, до спецфонду державного бюджету;

- при формуванні проекту держбюджету на 2018 рік планування обсягів коштів субвенції на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, передбачати в обсягах планових надходжень коштів цільового збору.

2. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслати Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України та рекомендувати:

- при розгляді і затвердженні Переліків об'єктів (заходів) спеціальної соціальної інфраструктури, за узгодженням з місцевими органами влади, в першу чергу передбачати повне фінансування потреб з приведення захисних споруд у готовність до використання за призначенням, а також забезпечення населення необхідним запасом препаратів стабільного йоду в режимі цілодобової доступності та відповідного навчання;

- забезпечити наявність розрахунків і обґрунтувань при плануванні субвенції;

- своєчасно формувати відповідні Переліки об'єктів (заходів) для забезпечення повноти виконання запланованих робіт в установлені терміни;

- вжити заходів, відповідно до компетенції, щодо усунення виявлених аудитом недоліків і порушень при використанні коштів субвенції та неефективного управління її коштами.

3. Рішення Рахункової палати про результати аудиту надіслати Волинській, Дніпропетровській, Запорізькій, Рівненській та Хмельницькій обласним держадміністраціям та рекомендувати:

- розглянути результати аудиту і вжити заходів щодо усунення відповідними розпорядниками коштів на місцевому рівні порушень і недоліків, допущених ними при використанні субвенції, та забезпечення функціонування належної системи внутрішнього контролю;

- при плануванні і спрямуванні коштів на фінансування об'єктів спеціальної соціальної інфраструктури в першу чергу передбачати повне фінансування потреб з приведення захисних споруд у готовність до використання за призначенням, а також забезпечення населення необхідним запасом препаратів стабільного йоду в режимі цілодобової доступності та відповідного навчання.

4. Про результати аудиту поінформувати Верховну Раду України та народного депутата України Дерев'янка Ю. Б. відповідно до його звернення від 20.01.2017 № 291-47.

5. Територіальним управлінням Рахункової палати по Дніпропетровській та Запорізькій областях (у м. Дніпро) та по Львівській, Волинській, Рівненській, Тернопільській, Івано-Франківській та Закарпатській областях (у м. Львів) про виявлені факти заподіяння істотної шкоди (у т.ч. через безпідставну оплату відповідних будівельних робіт, обладнання), що мають ознаки кримінального правопорушення, поінформувати правоохоронні органи.

6. Оприлюднити Звіт про результати аудиту, Рішення Рахункової палати та результати розгляду Рішення об'єктами аудиту на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

Довідка

про результати розгляду письмових зауважень до проекту Звіту про результати аудиту ефективності використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, наданих Департаментом житлово-комунального господарства та будівництва Дніпропетровської облдержадміністрації
(лист від 31.07.2017 № 2691/0/112-17)

Положення проекту Звіту	Зміст зауважень з пропозиціями до положень проекту Звіту	Результати розгляду зауважень з пропозиціями
Оплата невиконання робіт та зайво сплачені кошти		
<p>1. Під час проведення огляду на об'єкті «Реконструкція 3-го підйому по вул. Альпова, 3 в м. Нікополь» встановлена відсутність трьох одиниць обладнання. Таким чином, унаслідок внесення підрядником ТОВ «СТІЛЛ-ІМПЕКС» недостовірних даних до актів приймання виконаних будівельних робіт за жовтень та грудень 2016 року та відсутності контролю з боку замовника робіт – Департаменту ЖКГ Дніпропетровської облдержадміністрації (директор – Коломоєць А. В.), за рахунок коштів субвенції департаментом зайво сплачено 85,0 тис. грн за обладнання та роботи, виконання яких не підтверджено актом огляду, чим порушено вимоги п. 6.4.4.1 Правил визначення вартості будівництва (ДСТУ Б Д.1.1-1:2013) та заподіяно місцевому бюджету в особі Департаменту ЖКГ Дніпропетровської облдержадміністрації майнову шкоду (збитки) на зазначену суму.</p> <p><i>Довідково. У претензійному листі</i></p>	<p>Як вбачається з Акта (Звіту) на об'єкті «Реконструкція 3-го підйому по вул. Альпова, 3 в м. Нікополь» встановлено внесення підрядником ТОВ «СТІЛЛ-ІМПЕКС» недостовірних даних до актів приймання виконаних будівельних робіт та нібито відсутність контролю з боку замовника (департаменту). Разом з тим, звертаємо увагу на наявність зобов'язань саме інженера технічного нагляду з контролю за вказаним питанням, а саме щодо проведення перевірок відповідності виконаних будівельно-монтажних робіт (конструкцій, виробів, матеріалів та обладнання) проектним рішенням, вимогам державних стандартів, будівельних норм і правил, технічних умов; відповідності обсягів та якості виконаних робіт проектно-кошторисній документації; ведення обліку обсягів прийнятих і оплачених робіт тощо, зокрема контроль за достовірністю даних Актів за ф. КБ-2в. Вказані зобов'язання регламентовані відповідним договором, укладеним департаментом з організацією зі</p>	<p>Зауваження мають характер пояснення та не можуть бути прийняті, оскільки, відповідно до ст. 22 Бюджетного кодексу, головний розпорядник здійснює управління бюджетними коштами у межах встановлених йому бюджетних повноважень та оцінку ефективності бюджетних програм, забезпечуючи ефективне, результативне і цільове використання бюджетних коштів, організацію та координацію роботи розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачів бюджетних коштів у бюджетному процесі.</p> <p>Як встановлено аудитом, розпорядженням голови Дніпропетровської облдержадміністрації від 19.08.2016 № Р-594/0/3-16 «Про розподіл коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження» Департаменту ЖКГ як головному розпоряднику по використанню коштів субвенції передбачено вжити заходів щодо ефективного та цільового використання бюджетних коштів.</p> <p>Договором на виконання робіт на об'єкті «Реконструкція 3-го підйому по вул. Альпова, 3 в</p>

Положення проекту Звіту	Зміст зауважень з пропозиціями до положень проекту Звіту	Результати розгляду зауважень з пропозиціями
<p>від 09.06.2017 № 1953/0/112-17 Департаменту ЖКГ Дніпропетровської облдержадміністрації до підрядної організації ТОВ «СТІЛЛ-ІМПЕКС» зазначено, що саме під час проведення аудиту виявлено відсутність обладнання, яке внесено до актів приймання виконаних будівельних робіт (форма КБ-2в) та оплачено за рахунок субвенції.</p> <p>За результатами аудиту платіжним дорученням від 14.06.2017 № 1982 кошти в сумі 85,0 тис. грн відшкодовані (повернені) ТОВ „СТІЛЛ-ІМПЕКС” на рахунок замовника та відповідно до платіжного доручення останнього від 19.06.2017 № 1299 повернені до державного бюджету.</p>	<p>здійснення технічного нагляду, при цьому як вбачається з Акта, вказаний договір не був предметом розгляду при проведенні аудиту (копія відповідного договору додається).</p> <p>Крім того, як вбачається з Акта, встановлено, що вжитими заходами у ході аудиту порушення усунуто у повному обсязі на суму 85,0 тис. грн шляхом зняття вартості зазначених робіт та обладнання та прийняття вартості виконаних робіт у червні 2017. Разом з тим, звертає на себе увагу, що саме за результатом претензійної діяльності департаменту підрядною організацією ТОВ «СТІЛЛ-ІМПЕКС», яка виконувала будівельні роботи на об'єкті «Реконструкція 3-го підйому по вул. Альпова, 3 в м. Нікополь» завдана шкода (збитки) у повному обсязі в сумі 85 019 грн 40 коп. повернена до державного бюджету (копія відповідної претензії з обґрунтуванням її подання та підтвердженням сплати надавалась на адресу Рахункової палати до заперечень до Акта).</p>	<p>м. Нікополь», укладеним з ТОВ «СТІЛЛ-ІМПЕКС» від 17.06.2016 № 116, здавання-приймання виконаних робіт передбачено з оформленням актів виконаних робіт за ф. КБ-2в, які підписуються трьома сторонами: Замовником, Генеральним підрядником та представником спеціалізованої організації, що здійснює технічний нагляд за виконанням робіт (п. 5.1). Аудитом встановлено, що всі акти виконаних підрядних робіт підписані трьома сторонами без зауважень. Разом з тим, пунктом 7.1 Договору визначено право Замовника забезпечити здійснення у будь-який час, не втручаючись у господарську діяльність Генерального підрядника, контроль за ходом, якістю та обсягами виконання робіт. Проте Замовник (Департамент) не скористався цим правом, відповідний контроль за обсягами виконаних робіт не здійснювався.</p>
<p>2. Під час аудиту проведено огляд об'єкта "Встановлення станції приготування та дозування розчину флокулянта на НФС в м. Марганці, II підйом. Технічне переоснащення" (замовник – Департамент ЖКГ Дніпропетровської ОДА) та встановлено, що чотири одиниці обладнання, сплачені за кошти субвенції в</p>	<p>Під час виконання будівельних робіт на об'єкті «Встановлення станції приготування та дозування розчину флокулянта на НФС в м. Марганець, II підйом. Технічне переоснащення» за ініціативою КП «Марганецьке виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства» Дніпропетровської обласної ради (далі –</p>	<p>Зауваження мають характер пояснення, не спростовують факти викладені у проекті Звіту і не містять необхідного документального підтвердження, без якого не можуть бути прийняті.</p> <p>Так, Департамент житлово-комунального господарства та будівництва Дніпропетровської</p>

Положення проекту Звіту	Зміст зауважень з пропозиціями до положень проекту Звіту	Результати розгляду зауважень з пропозиціями
<p>сумі 1490,2 тис. грн відповідно до актів приймання змонтованого обладнання від 30.10.2015 № 2/137 та від 18.11.2015 № 4/137, відсутні. Водночас, відповідно до п.1.1 договору на виконання робіт від 01.09.2015 № 137, підрядник ТОВ "Стройконтакт" зобов'язується виконати роботи на зазначеному об'єкті відповідно до проектної документації.</p> <p>Фактично, замість чотирьох одиниць згаданого обладнання встановлено інше обладнання (у тому числі шнековий насос, дата виготовлення 15.03.2003), яке не відповідає маркам і назвам, зазначеним в актах приймання змонтованого обладнання, оплаченого за рахунок субвенції. Технічна документація (паспорти), гарантійні талони, сертифікати відповідності, дані щодо вартості заміненого обладнання відсутні.</p> <p><i>Довідково.</i> Під час додаткового опрацювання відповідних зауважень Департаментом ЖКГ Дніпропетровської облдержадміністрації не надано сертифікатів, паспортів на встановлене обладнання, при цьому надано три гарантійні талони на обладнання, серійні номери якого не відповідають серійним номерам, зафіксованим під час огляду на об'єкті. Отже, оплата за обладнання в сумі 1490,2 тис. грн здійснена безпідставно, оскільки не відповідає п. 31 Загальних умов</p>	<p>КП «МБУВКГ» та за погодженням з автором проекту ТОВ «Дніпроводпроект» було проведено заміну обладнання на аналогічне. Копія листа ТОВ «Дніпроводпроект» щодо погодження заміни обладнання та лист КП «МБУВКГ» повторно додаються. Як встановлено, при складанні акта виконаних робіт за ф.КБ-2В підрядною організацією ТОВ «Стройконтракт» допущено технічну помилку, а саме не було змінено назву обладнання. При цьому вартість обладнання, що відображена в актах виконаних робіт та акті змонтованого обладнання, відповідає вартості обладнання в договорі між ТОВ «Стройконтракт» та ТОВ «Профіт». При цьому ТОВ «Профіт» є постачальником обладнання та виконує його монтаж (копія комерційної пропозиції та договору повторно додаються). Об'єкт будівництва «Встановлення станції приготування та дозування розчину флокулянта на НФС в м. Марганець, II підйом. Технічне переоснащення» введено в експлуатацію, про що отримано декларацію про його готовність до експлуатації від 05.04.2016 № ДП 143160961758. Рішенням Дніпропетровської обласної ради від 29.07.2016 № 85-5/VII «Про деякі питання управління майном, що належить до спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Дніпропетровської області» об'єкт</p>	<p>облдержадміністрації не заперечує факти встановлення обладнання, яке не відповідає актам виконаних робіт (ф. КБ-2В).</p> <p>В порушення вимог п. 11 Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 560, Замовником ПКД – КП «Марганецьке виробниче управління водопровідно-каналізаційне господарство» Дніпропетровської обласної ради (далі – КП «МБУВКГ») не проведена експертиза змін до раніше затвердженої проектно-кошторисної документації в частині заміни обладнання на загальну суму 1490,2 тис. гривень. Тобто, погодження ТОВ «Дніпроводпроект» заміни частини обладнання на інше, згаданого підприємства, без проведення експертизи, не надає підстав для оплати виконаних робіт встановленого іншого обладнання за відсутності документального зазначення його вартості тощо.</p>

Положення проекту Звіту	Зміст зауважень з пропозиціями до положень проекту Звіту	Результати розгляду зауважень з пропозиціями
<p>укладання та виконання договорів підряду в капітальному будівництві, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2005 № 668, та ст. 9 Закону України від 16.07.1999 № 996-XIV "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", чим заподіяно місцевому бюджету в особі Департаменту ЖКГ майнову шкоду (збитки) на цю суму.</p> <p><i>Довідково. У запереченнях до акта аудиту від 09.06.2017 № 21-10/18-24о, наданих Департаментом ЖКГ Дніпропетровської облдержадміністрації від 15.06.2017 № 2045/0/112-17, невідповідність пояснюється тим, що ТОВ "Дніпропроект" погодило заміну проектного обладнання на аналогічне, а в актах виконаних робіт та актах змонтованого обладнання вказано найменування обладнання, передбаченого ПКД, а не аналогового. Зазначене заперечення не може бути прийнято, оскільки порушено вимоги п. 11 Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 560, стосовно того, що Замовником проектно-коштористної документації –</i></p>	<p>будівництва передано на баланс КП «МВУВКГ. Акт прийняття-здачі та акт прийняття-передачі об'єкта будівництва у господарське відання КП «МВУВКГ» складені відповідно 15.02.2017 та 02.03.2017 (копія актів додаються) На момент проведення аудиту технічна документація була вже передана на підприємство-балансоутримувач КП «МВУВКГ» та, відповідно, об'єкт не перебував на балансі департаменту. Слід звернути увагу, що департамент не несе відповідальність за ненадання працівниками підприємства-балансоутримувача технічної документації уповноваженим на здійснення аудиту особам. На сьогодні департамент звернувся до підрядної організації з проханням отримання відповідних копій технічної документації. Разом з тим надано копію паспорта на станцію приготування розчину INPRO 3-1000 та копію настанови з її експлуатації та обслуговування.</p>	

Положення проекту Звіту	Зміст зауважень з пропозиціями до положень проекту Звіту	Результати розгляду зауважень з пропозиціями
<p><i>КП «Марганецьке виробниче управління водопровідно-каналізаційне господарство» Дніпропетровської обласної ради не проведено експертизи змін до раніше затвердженої ПКД щодо заміни обладнання на загальну суму 1490,2 тис. гривень. Через прорахунки у технічних рішеннях (недостатній тиск для включення станції в автоматичному режимі) наразі об'єкт не функціонує. Під час додаткового опрацювання відповідних документів, проведеного територіальним управлінням Рахункової палати (у м. Дніпро), Департаментом ЖКГ Дніпропетровської облдержадміністрації не надано Журналу авторського нагляду, який здійснювався ТОВ "Дніпроводпроект", що не дає можливості підтвердити фактичну заміну обладнання, передбаченого ПКД. Відповідно до акта приймання-здачі від 15.02.2017 та акта приймання – передачі від 02.03.2017 в господарське відання КП «МВУВКГ», передано суцільний комплекс "Встановлення станції приготування та дозування розчину флокулянта на НФС в м. Марганець, II підйом. Технічне переоснащення".</i></p>		
Недотримання законодавства про закупівлі		
<p>Аудитом встановлено факти процедурних порушень, допущених комітетом з конкурсних торгів (далі – комітет) Департаменту ЖКГ Дніпропетровської</p>	<p>Відповідно до проекту Звіту за процедурою закупівлі «Встановлення станцій приготування та дозування розчину флокулянта на НФС в м. Марганець, II підйом. Технічне</p>	<p>Зауваження з пропозиціями не враховано з такої причини: Департаментом не надано жодних документальних доказів стосовно підтвердження фактів, викладених у</p>

Положення проекту Звіту	Зміст зауважень з пропозиціями до положень проекту Звіту	Результати розгляду зауважень з пропозиціями
<p>облдержадміністрації (голова комітету – Разводов В. В.) на суму 1928,6 тис. гривень. Зокрема, при проведенні у 2015 році закупівлі робіт "Встановлення станції приготування та дозування розчину флокулянту на НФС в м. Марганець, II підйом. Технічне переоснащення" комітетом з конкурсних торгів Департаменту ЖКГ допущено до оцінки пропозиції учасників (ТОВ ВКФ «Механомонтаж» і ТОВ «Стройконтракт»), які не відповідали умовам документації конкурсних торгів (фінансову та іншу звітність зазначеними суб'єктами малого підприємства подано з порушенням кваліфікаційних вимог) та мали бути відхилені на підставі частини першої статті 29 Закону України "Про здійснення державних закупівель" від 10.04.2014 №1197 (зі змінами), а конкурсні торги мали бути відмінені на підставі частини першої статті 30 цього Закону. За результатами вказаної процедури комітет визначив переможцем ТОВ «Стройконтракт», акцептовано його пропозицію в сумі 1786,5 тис. грн та департаментом укладено договір.</p> <p><i>Довідково. Департаментом ЖКГ надано звіт про фінансові результати за 2014 рік ТОВ "Стройконтракт", звіт про рух грошових коштів за 2014 рік,</i></p>	<p>переоснащення» встановлено наявність фактів процедурних порушень, на суму 1928,6 тис. грн, на підставі того, що тендерним комітетом допущено до оцінки пропозиції ТОВ ВКФ «Механомонтаж» та ТОВ «Стройконтракт», які не відповідали умовам ДКТ (фінансову та іншу звітність зазначеними суб'єктами малого підприємства подано з порушенням кваліфікаційних вимог) та мали бути відхилені на підставі ч. 1 ст. 29 Закону України «Про здійснення державних закупівель», а конкурсні торги мали бути відхилені. Підставами для наведених тверджень слугувало те, що, як вбачається з Акта, у складі пропозиції ТОВ «Стройконтракт» фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства за 2014 рік та I квартал 2015 року (баланс та звіт про фінансові результати) та звіт про рух грошових коштів за 2014 рік не містять відмітки про прийняття органом Держастату, а також відсутній документ про передачу та прийняття електронної звітності. У свою чергу у складі пропозиції ТОВ ВКФ «Механомонтаж» відсутні оригінали довідок з ПАТ «КБ «Приватбанк» про відкритий рахунок та про відсутність позикової заборгованості за кредитами та відсотками, а також наявна довідка про відсутність заборгованості з податків, зборів, платежів, дійсна до 29.07.2015. Разом з тим, при складанні цього</p>	<p>запереченнях.</p>

Положення проекту Звіту	Зміст зауважень з пропозиціями до положень проекту Звіту	Результати розгляду зауважень з пропозиціями
<p><i>фінансовий звіт за I квартал 2015 року, які не містять належної відмітки про прийняття органом Держстату (штампу ГУ статистики у Дніпропетровській області). За результатами вищенаведеного висновки, які викладені у Звіті, залишаються без змін.</i></p>	<p>твердження не прийнято до уваги таке. Підстави для відхилення пропозиції конкурсних торгів визначені у ст. ст. 17, 28, 29 Закону України. Принагідно ч. 7 ст. 28 Закону України зазначено, що замовник має право звернутися за підтвердженням інформації, наданої учасником до органів державної влади, підприємств, установ, організацій відповідно до їх компетенції. Лише у разі отримання достовірної інформації про його невідповідність вимогам кваліфікаційних критеріїв, наявність підстав, зазначених у ч. 1 ст. 17 Закону України, або факту зазначення у пропозиції конкурсних торгів будь-якої недостовірної інформації, що є суттєвою при визначенні результатів процедури закупівлі, замовник відхиляє пропозицію конкурсних торгів такого учасника. При складанні проекту Звіту не враховані факти надання учасниками вказаної процедури закупівлі ТОВ «Стройконтракт» та ТОВ ВКФ «Механомонтаж» у складі пропозицій з конкурсних торгів відповідних документів окремо за кожним підприємством. У складі ТОВ «Стройконтракт» надано оригінали балансу, звітів про фінансові результати, про рух грошових коштів підприємства як за I квартал 2015, так і за 2014 рік. При цьому дані цих документів свідчили про відповідність вказаного учасника встановленому кваліфікаційному критерію –</p>	

Положення проекту Звіту	Зміст зауважень з пропозиціями до положень проекту Звіту	Результати розгляду зауважень з пропозиціями
	<p>наявності фінансової спроможності. Разом з тим відповідно до вимог ч. 7 ст. 28 Закону України замовник звернувся до кожного учасника за підтвердженням наданої інформації стосовно дати подання відповідної звітності до органу Держстату, за результатом чого отримано аналогічну за своїм змістом (з пропозицією конкурсних торгів) інформацію з відображенням дати прийняття вказаних документів органом Держстату, яким не надано належної оцінки (копії вказаних документів додаються). Водночас у складі пропозиції з конкурсних торгів ТОВ ВКФ «Механомонтаж» також містились копії довідок з ПАТ «КБ «Приватбанк» про відкритий рахунок та про відсутність позикової заборгованості за кредитами та відсотками, а також оригінал довідки про відсутність заборгованості з податків, зборів, платежів, які також свідчили про наявність фінансової спроможності кожного учасника. За зверненням департаменту відповідно до ч. 7 ст. 28 Закону України отримано документальне підтвердження у вигляді оригіналів вказаних документів (копії підтверджуючих документів додаються). Як вбачається з Акта, будь-яких інших даних, які б свідчили про встановлення невідповідності учасників кваліфікаційним критеріям, наявним підставам, зазначеним ст. 17, ч. 7 ст. 28 Закону України, чи невідповідності пропозицій конкурсних торгів</p>	

Положення проекту Звіту	Зміст зауважень з пропозиціями до положень проекту Звіту	Результати розгляду зауважень з пропозиціями
	<p>умовам документації конкурсних торгів, у ході аудиту не виявлено. Разом з тим при проведенні аудиту та складанні Звіту за вказаним питанням не надано належної оцінки наведеним помилкам учасників, що у свою чергу, спричинило складання вказаного помилкового твердження про необхідність обов'язкового відхилення пропозицій конкурсних торгів з урахуванням наявності відповідності учасників встановленим кваліфікаційним критеріям. При цьому слід зауважити що відхилення наведених пропозицій конкурсних торгів з відображених в Акті підстав тягне за собою порушення принципів, закладених у ст. 3 Закону України.</p>	
Недотримання законодавства у сфері капітального будівництва		
<p>У порушення вимог п. 19 Порядку державного фінансування капітального будівництва, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1764, яким передбачено, що кінцеві розрахунки здійснюються у двотижневий термін після виконання і приймання всіх передбачених договором (контрактом) робіт та реєстрації декларації про готовність об'єкта до експлуатації, департаментом ЖКГ Дніпропетровської ОДА (директор – Коломоець В. А.) у 2015 році без наявності зареєстрованої декларації про готовність об'єкта до експлуатації по трьох об'єктах (у т. ч. 89,3 тис. грн – на об'єкті «Встановлення</p>	<p>Так, на об'єкті «Встановлення станції приготування та дозування розчину флокулянта на НФС в м. Марганець, II підйом. Технічне переоснащення» роботи у повному обсязі були виконані, прийнято та оплачено кошти в сумі 89,3 тис. грн. (5 відс. вартості договору). При цьому звертає на себе увагу те, що департаментом подано для реєстрації відповідну декларацію у встановлений законом строк, однак з незалежних від нього причин декларацію про готовність об'єкта до експлуатації зареєстровано лише 05.04.2016.</p>	<p>Зауваження не може бути прийняте, оскільки п. 19 Порядку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1764, передбачено, що кінцеві розрахунки здійснюються у двотижневий термін після виконання і приймання всіх передбачених договором (контрактом) робіт та реєстрації декларації про готовність об'єкта до експлуатації. Документальних доказів того, що департаментом подано для реєстрації відповідну декларацію у встановлений законом строк, до заперечень не надано, тому у проекті Звіту зазначений факт не може бути відображений. Фактично у запереченнях підтверджено, що декларація про готовність об'єкта до експлуатації зареєстрована лише 05.04.2016, тобто після повної оплати виконаних робіт.</p>

Положення проекту Звіту	Зміст зауважень з пропозиціями до положень проекту Звіту	Результати розгляду зауважень з пропозиціями
<p>станції приготування та дозування розчину флокулянта на НФС в м. Марганець, II підйом. Технічне переоснащення», 13,4 тис. грн – «Капітальний ремонт дороги по вул. Петровського в с. Настасівка Томаківського району»; 10,8 тис. грн – «Капітальний ремонт дороги по вул. Кірова в с. Топила Томаківського району».</p>		
Неефективне використання коштів субвенції		
<p>Департаментом ЖКГ Дніпропетровської облдержадміністрації у 2015 році безрезультативно та непродуктивно використано кошти субвенції в сумі 1811,0 тис. грн на об'єкті "Встановлення станції приготування та дозування розчину флокулянту на НФС в м. Марганець, II підйом. Технічне переоснащення", зокрема через прорахунки у технічних рішеннях (недостатній тиск для включення станції в автоматичному режимі). Декларація про готовність об'єкта до експлуатації отримана у квітні 2016 року, однак станом на 01.06.2017 (на час проведення аудиту) об'єкт не функціонує, як наслідок, запланованого соціально-економічного ефекту не досягнуто, що свідчить про непродуктивне використання коштів субвенції.</p>	<p>На об'єкті «Встановлення станції приготування та дозування розчину флокулянта на НФС в м. Марганець, II підйом. Технічне переоснащення» (далі - об'єкт) слід зазначити, що Замовником проектно-кошторисної документації (далі – ПКД) є КП «МВУВКГ. Під час виготовлення ПКД уповноваженими спеціалістами не враховано роботи з встановлення станції підвищення тиску, а також не взято до уваги робочий тиск та діючу виробничу потужність на вході станції дозування флокулянта, яку може забезпечити КП «МВУВКГ». Разом з тим, звертаємо увагу, що у департаменту відсутні будь-які повноваження з приводу контролю та перевірки правильності та повноти складання ПКД. Прорахунки у технічних рішеннях департаментом не допускались та не могли бути прогнозовані з огляду на надані департаменту повноваження. Процедуру державної закупівлі на об'єкті, Договір на виконання</p>	<p>Зауваження мають характер пояснення та не спростовують факти, викладені у проекті Звіту в частині неефективності використання у 2015 році коштів субвенції для проведення робіт на об'єкті, який на час проведення аудиту (тобто через 1,5 року після використання коштів субвенції) фактично не функціонує.</p> <p>Крім того, Департаментом до остаточного затвердження Мінрегіоном Переліку об'єктів направлено лист від 03.09.2015 № 2370/0/112-15 до КП «МВУВКГ» стосовно необхідності проведення комплексу робіт із забезпечення необхідного тиску питної води на вході робочої станції приготування та дозування флокулянта на НФС.</p> <p>Так, без проведення комплексу зазначених робіт, Департаментом безрезультативно використано коштів субвенції на суму 1811,1 тис. грн, так як їх використання не дало можливості забезпечити подачу якісної питної води мешканцям трьох населених пунктів (м. Марганець, смт. Томаківка та Томаківського району), чим не досягнуто</p>

Положення проекту Звіту	Зміст зауважень з пропозиціями до положень проекту Звіту	Результати розгляду зауважень з пропозиціями
	<p>робіт з переможцем державної закупівлі укладено департаментом на підставі ПКД, наданої КП «МВУВКГ». Будівельні роботи на об'єкті виконано у повному обсязі, без будь-яких скарг чи зауважень загалом до ПКД. Департаментом отримано декларацію про готовність об'єкта до експлуатації. Департамент не є балансоутримувачем об'єкта та не має можливості проводити дії з експлуатації та функціонування потужностей КП «МВУВКГ», в конкретному випадку – насосно-фільтрувальної станції. Разом з тим департаментом була виявлена ситуація з приводу неможливості функціонування вказаного об'єкта будівництва ще у 2015 році та здійснюються відповідні заходи із забезпечення сталої роботи насосно-фільтрувальної станції, у тому числі, після введення об'єкта в експлуатацію департаментом направлено лист до КП «МВУВКГ» щодо необхідності проведення комплексу робіт із забезпечення необхідного тиску питної води на вході робочої станції приготування та дозування флокулянта на НФС (копія листа додається). У подальшому департаментом у межах компетенції буде продовжено діяльність із здійснення усіх можливих заходів з функціонування зазначеного об'єкта.</p>	соціального ефекту.